

**KNJIŽNICA
RADLJE OB DRAVI**
Mariborska cesta 6
2360 RADLJE OB DRAVI
Tel.: 02 888 04 04
E-pošta: info@knjiznica-radlje.si

LETNO POROČILO

2025

K A Z A L O

POSLOVNO POROČILO	3
SPLOŠNI DEL	3
1 Predstavitev javnega zavoda	3
1.1 Ime, sedež in pravni status zavoda	3
1.2 Ustanovitelj zavoda	3
1.3 Zakonske podlage	3
1.4 Organizacija Knjižnice Radlje ob Dravi	4
1.5 Predstavitev odgovornih oseb	5
2 Cilji in sporočila	6
POSEBNI DEL	8
3 Podatki o izvajanju knjižnične dejavnosti v letu 2025	8
4 Letni prirast knjižničnega gradiva in knjižnična zbirka	8
4.1 Letni prirast konvencionalnega gradiva	8
4.2. Elektronsko gradivo	11
4.3 Knjižnična zbirka	12
5 Obratovalni čas, obisk, izposoja in članstvo v letu 2025	13
5.1 Obratovalni čas knjižnice	13
5.2 Obisk knjižnice	15
5.3 Izposoja gradiva	16
5.4 Članstvo	18
6 Kulturne in druge dejavnosti	21
6.1 Podatki o številu dejavnosti, obisku in primerjava s preteklima dvema letoma	21
6.2 Dejavnosti za spodbujanja branja pri otrocih in mladini	24
6.3 Dejavnosti za spodbujanja branja pri odraslih	26
6.4 Sredstva in kadri za izvedbo dejavnosti in prireditvev	32
7 Zaposleni v knjižnici	32
8 Strokovno bibliotekarsko delo	33
9 Prostori knjižnice in oprema	34
9.1 Prostori knjižnice	34
9.2 Oprema	35
10 Povezovanje knjižnice z okoljem	37
RAČUNOVODSKO POROČILO JAVNEGA ZAVODA	38
1 Bilanca stanja za leto 2025 in pojasnila	40
1.1 Bilanca stanja za leto 2025	40
1.2 Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju	41
1.3 Kratkoročna sredstva	42
1.4 Kratkoročne obveznosti	42
1.5 Obveznosti za neopredmetena in opredmetena osnovna sredstva	43
2 PRIHODKI IN ODHODKI 2025	43
2.1 Izkaz prihodkov in odhodkov za leto 2025	44
2.2 Prihodki glede na vir financiranja	45
2.3 Pregled odhodkov za leto 2025 v primerjavi z letom 2024	46
2.4 Pregled odhodkov za leto 2025 v primerjavi s finančnim načrtom	48
2.5 Izkaz prihodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti	49
3 Ostali računovodski izkazi	49
3.1 Izkaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka	49
3.2 Izkaz računa finančnih terjatev in naložb	50
3.3 Izkaz računa financiranja	50
POVZETEK s poudarkom na doseženih ciljih in rezultatih	50

POSLOVNO POROČILO JAVNEGA ZAVODA

SPLOŠNI DEL

1 Predstavitev javnega zavoda

1.1 Ime, sedež in pravni status zavoda

Zavod posluje pod imenom Knjižnica Radlje ob Dravi
Sedež zavoda: Mariborska cesta 6, 2360 Radlje ob Dravi
Davčna številka: 81782268, zavod ni davčni zavezanec
Matična številka: 5814197
TRR: 01301-6030373775, odprt pri UJP Slovenska Bistrica
Telefon: 02 88 80 404
E-naslov: info@knjiznica-radlje.si

1.2 Ustanovitelji zavoda

Ustanovitelji zavoda so občine: Radlje ob Dravi, Muta, Vuzenica, Podvelka in Ribnica na Pohorju. Naštete občine so knjižnico ustanovile z aktom: **Odlok o ustanovitvi Knjižnice Radlje ob Dravi**, MUV 21/03 in Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi Knjižnice Radlje ob Dravi, MUV 13/24 in Uradno glasilo e-občina št.27/2024.

1.3 Zakonske podlage za delovanje Knjižnice Radlje ob Dravi – državni in lokalni predpisi:

- Zakon o knjižničarstvu - ZKnj-1, UL RS 87/01, 96/2002-ZUJIK in 92/15
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o knjižničarstvu – ZKnj-1A, UL RS št. 92/15
- Zakon o uresničevanju javnega interesa na področju kulture – (UR RS, št. 77/07 – uradno prečiščeno besedilo, 56/08, 4/10, 20/11, 111/13, 68/16, 61/17, 21/18 – ZNorg, 3/22 – ZDeb in 105/22 – ZZNŠPP)
- Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK-I) – Uradni list RS št. 77/2025
- Zakon o zavodih. UL RS 12/91, 8/96, 36/00 – ZPDZC in 127/06 – ZJZP
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe (Uradni list RS, št. 28/23)
- Pravilnik o izvajanju knjižničnega nadomestila. (UR RS, št. 38/16, 1/17 – popr. in 58/22)
- Pravilnik o izločanju in odpisu knjižničnega gradiva. NUK/navodila št. 007-3/2013
- Pravilnik o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah, in stroškov krajevnih knjižnic. UL 19/2003
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic. (UR RS, št. 29/03 in 162/22)
- Zakon o delovnih razmerjih, ZDR-1, Uradni list RS, št. 21/13, in spremembe
- Zakon o varnosti in zdravju pri delu. UL RS 43/2011
- Zakon o avtorski in sorodnih pravicah. (UR RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 68/08, 110/13, 56/15, 63/16 – ZKUASP, 59/19 in 130/22)
- Zakon o javnih uslužbencih- ZJU. UL RS 63/2007-UPB in spremembe
- Zakon o sistemu plač v javnem sektorju. UL RS 108/2009-UPB in spremembe
- Zakon o skupnih temeljih sistema plač v javnem sektorju (ZSTSPJS). UL RS, št. 95/24
- Kolektivna pogodba za javni sektor. UL RS 57/2008 in spremembe - se uporablja do: 1. 1. 2025
- Kolektivna pogodba za kulturne dejavnosti v RS. (UR RS, št. 45/94, 45/94, 39/96, 39/99 – ZMPUPR, 82/99, 102/00, 52/01, 64/01, 43/06 – ZKoIP, 60/08, 32/09, 32/09, 40/12, 46/13, 106/15, 46/17, 2/17 – popr., 80/18, 160/20, 88/21, 136/22 in 99/24)

- Uredba o napredovanju javnih uslužbencev v plačne razrede, Uradni list RS, št. 51/08, 91/08, 113/09, 22/19, 121/21 in 95/24 – ZSTSPJS – veljavna do 23. 11. 2024
- Pravilnik o strokovnih nazivih v knjižnični dejavnosti (UR RS, št. 65/16)
- Pravilnik o merilih za ugotavljanje redne delovne uspešnosti direktorjev pravnih oseb javnega prava s področja kulture UL RS 7/2009, 33/10, 50/17, 111/21 in 95/24 – ZSTSPJS – veljavno do 23. 11. 2024
- Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice. Ministrstvo za kulturo 2018
- Etični kodeks slovenskih knjižničarjev, 1995
- Uredba o plačah direktorjev v javnem sektorju. (UR RS, št. 68/17, 4/18, 30/18, 116/21, 180/21, 29/22, 89/22, 112/22, 157/22, 25/23, 64/23 in 79/23, 95/24 – ZSTSPJS, 96/24 in 99/24) - se uporablja do 1. 1. 2025
- Uredba o plačah javnih uslužbencev plačne skupine B, UL RS, št. 99/24
- Odlok o ustanovitvi Knjižnice Radlje ob Dravi, MUV 21/2003 in Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi Knjižnice Radlje ob Dravi, MUV 13/24 in Uradno glasilo e-občina št.27/2024.
- ostali zakonski predpisi, ki vplivajo na področje izvajanja knjižnične dejavnosti kot javne službe.

1.4 Organizacija Knjižnice Radlje ob Dravi

Knjižnica Radlje ob Dravi ima **organizirano knjižnično mrežo**, s katero skrbi za izvajanje knjižnične javne službe na območju občin **Radlje ob Dravi, Muta, Vuzenica, Podvelka in Ribnica na Pohorju**, to je za skupno **15.544 prebivalcev (stanje po 1. 7. 2025)**.

osrednja knjižnica v Radljah

krajevna knjižnica na Muti

krajevna knjižnica v Vuzenici

krajevna knjižnica v Podvelki

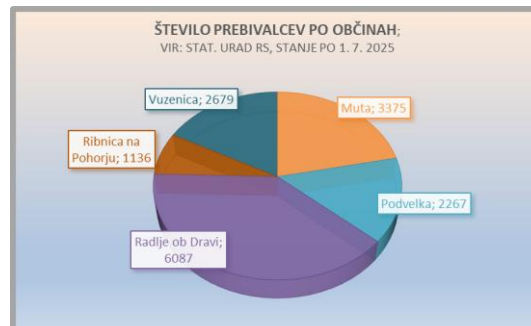
krajevna knjižnica v Ribnici na Pohorju

izposojevališče Kapla

Osrednja knjižnica je **Knjižnica v Radljah ob Dravi**, kjer poteka glavna strokovna in upravno-administrativna dela – tu je tudi sedež knjižnice. Krajevne knjižnice so na Muti, v Vuzenici, Podvelki in Ribnici na Pohorju ter izposojevališče na Kapli.

Prebivalci po občinah na območju, za katero izvaja Knjižnica Radlje ob Dravi knjižničarsko dejavnost:

1.5 Predstavitev odgovornih oseb

- a) Direktorica Slavica Potnik;
- b) Svet zavoda (trije predstavniki ustanovitelja, trije predstavniki uporabnikov in trije predstavniki zavoda).

a. Direktor / direktorica zastopa, predstavlja in vodi poslovanje zavoda ter odgovarja za zakonitost in strokovnost dela zavoda. Direktor mora pri vodenju poslovanja ravnati z javnimi sredstvi s skrbnostjo vestnega gospodarja. Naloge direktorja so: organizira delo javnega zavoda, sprejema strateški načrt, program dela, akt o organizaciji dela po predhodnem mnenju reprezentativnih sindikatov v javnem zavodu, akt o sistemizaciji delovnih mest po predhodnem mnenju reprezentativnih sindikatov v javnem zavodu, sprejema kadrovske načrte, sprejema načrt nabav osnovnih sredstev in investicijskega vzdrževanja, sprejema druge akte, ki urejajo pomembna vprašanja v zvezi z delovanjem javnega zavoda, poroča ustanovitelju in svetu o zadevah, ki lahko pomembno vplivajo na delovanje javnega zavoda, pripravi letno poročilo, sklepa zavodsko kolektivno pogodbo, če jo zavod ima in druge naloge, določene s področnimi predpisi. Direktor zastopa zavod neomejeno, razen glede nakupa ter odtujitve nepremičnin, za kar je potrebno soglasje ustanovitelja.

b. Svet zavoda opravlja naslednje naloge: nadzira zakonitost dela in poslovanja javnega zavoda, spremlja, analizira in ocenjuje delovanje javnega zavoda, predlaga ustanovitelju revizijo poslovanja, ki jo lahko opravi tudi notranji revizor ustanovitelja, ocenjuje delo direktorja, daje soglasje k strateškemu načrtu, programu dela, finančnemu načrtu, sistemizaciji delovnih mest, organizaciji dela, kadrovskemu načrtu, načrtu nabav in k zavodski kolektivni pogodbi, ter nadzira njihovo izvajanje, daje predhodno mnenje k imenovanju direktorja, imenuje in razrešuje direktorja, sklepa pogodbo o zaposlitvi z direktorjem, opravlja druge naloge v skladu s predpisi s področja delovanja javnega zavoda. Svet zavoda je bil 1. marca 2024 na novo konstituiran, ker se je prejšnjim članom sveta iztekel štiriletni mandat. Svet zavoda se je v letu 2025 sestel trikrat na rednih sejah in izvedel eno dopisno sejo:

Na 2. korespondenčni seji, 3. 2. 2025, je sprejel sklep o potrditvi Poročila inventurne komisije o popisu osnovnih sredstev in knjižničnega gradiva na dan 31. 12. 2024 in se seznanil z aneksom k pogodbi o zaposlitvi direktorice Slavice Potnik zaradi prenove plačnega sistema.

Na 8. redni seji, 25. 2. 2025, je obravnaval Letno poročilo o delu knjižnice za leto 2024 in ugotavljal redno delovno uspešnost direktorice za leto 2024 ter sprejel usklajen finančni načrt in program dela knjižnice za leto 2025. Obravnaval je tudi načrt ukrepov Knjižnice Radlje ob Dravi za izpolnitev pogojev iz 36. člena Zakona o knjižničarstvu.

Na 9. redni seji, 14. 10. 2025, je obravnaval in sprejel Predlog finančnega načrta Knjižnice Radlje ob Dravi za leto 2026 in 2027, Predlog programa dejavnosti Knjižnice Radlje ob Dravi za leto 2026, se še podrobneje seznanil s polletnim poročilom in obravnaval finančno poslovanje knjižnice do konca leta 2025.

Na 10. redni seji, 9. 12. 2025, se je seznanil s kratkim vsebinskim poročilom o delovanju knjižnice v letu 2025 ter sprejel poslovnik in cenik za leto 2026.

2 CILJI IN SPOROČILA

Cilji Knjižnice Radlje ob Dravi izhajajo iz zakonskih podlag, na podlagi katerih knjižnica izvaja knjižnično dejavnost kot javno službo in so natančneje določeni v 36. členu Zakona o knjižničarstvu, ki predpisuje:

»Knjižnice, ki izvajajo knjižnično javno službo, morajo imeti:

- *ustrezen obseg in izbor strokovno urejenega knjižničnega gradiva,*
- *ustrezno število ustrezno usposobljenih strokovnih delavcev,*
- *ustrezen prostor in opremo,*
- *ustrezno organizacijo knjižnične dejavnosti.«*

V poročilu poročamo o vseh navedenih pogojih in doseganju ali nedoseganju le teh.

Prav tako v poročilu poročamo o opravljenih storitvah in dejavnostih, ki jih Zakon o knjižničarstvu določa v 2. členu:

»Knjižnična dejavnost, ki je knjižnična javna služba, zajema:

- *zbiranje, obdelovanje, hranjenje in posredovanje knjižničnega gradiva,*
- *zagotavljanje dostopa do knjižničnega gradiva in elektronskih publikacij,*
- *izdelovanje knjižničnih katalogov, podatkovnih zbirk in drugih informacijskih virov,*
- *posredovanje bibliografskih in drugih informacijskih proizvodov in storitev,*
- *sodelovanje v medknjižnični izposoji in posredovanju informacij,*
- *pridobivanje in izobraževanje uporabnikov,*
- *informacijsko opismenjevanje,*
- *varovanje knjižničnega gradiva, ki je kulturni spomenik,*
- *drugo bibliotekarsko, dokumentacijsko in informacijsko delo.«*

In poročamo o opravljenih nalogah, ki so poleg nalog iz 2. člena zakona predpisane za splošne knjižnice v 16. členu zakona:

»Splošne knjižnice, ki izvajajo knjižnično dejavnost za prebivalstvo v svojem okolju, zagotavljajo storitve tudi za skupine prebivalcev s posebnimi potrebami.

Splošne knjižnice v okviru javne službe iz 2. člena tega zakona tudi:

- *sodelujejo v vseživljenjskem izobraževanju,*
- *zbirajo, obdelujejo, varujejo in posredujejo domoznansko gradivo,*
- *zagotavljajo dostopnost in uporabo gradiv javnih oblasti, ki so splošno dostopna na elektronskih medijih,*
- *organizirajo posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle, ki so namenjene spodbujanju bralne kulture,*

- *organizirajo posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle s posebnimi potrebami,*
  - *organizirajo kulturne prireditve, ki so povezane z njihovo dejavnostjo.*
- Splošne knjižnice so vključene v nacionalni vzajemni bibliografski sistem.*
Splošne knjižnice lahko opravljajo tudi gospodarsko dejavnost, če je ta oziroma njen prihodek namenjen opravljanju knjižnične dejavnosti kot javne službe.
Splošna knjižnica lahko prenese posamezne naloge iz druge alinee na osrednjo območno knjižnico ali v soglasju z njo na drugo knjižnico s tega območja.«

Poglavitni cilj knjižnice je zadovoljstvo uporabnikov, zaposlenih in ustanoviteljev.

Za doseganje cilja moramo doseči posamezne cilje, ki si jih permanentno zastavljamo:

- vsem občanom zagotoviti dostop do kakovostnih knjižničnih storitev,
- spremljati novosti in posodabljati knjižnično dejavnost v skladu s potrebami sodobne družbe,
- uporabnikom omogočati dostop do knjižničnega gradiva in informacij iz lastne zbirke, zbirk drugih knjižnic in ostalih ponudnikov informacij,
- z ustrezno ponudbo prireditev in dejavnosti razvijati bralno kulturo, izboljšati kvaliteto življenja, kvalitetno preživljanje prostega časa in ne nazadnje prispevati k polnejšemu bivanju posameznikov,
- knjižnico oblikovati in vzdrževati kot prostor navdiha, učenja, srečevanja in druženja za vse prebivalce različne starosti, narodnosti, izobrazbe, veroizpovedi,
- skrbeti za motivirane zaposlene, ki jih odlikuje strokovnost, razvojna naravnost in prijaznost,
- sodelovati z organizacijami, ustanovami, društvi in zavodi na lokalnem, nacionalnem in mednarodnem nivoju.

Za doseg vseh ciljev moramo

- **poskrbeti za ustrezno število zaposlenih** in ustrezno strukturo strokovno usposobljenega kadra,
- **vzdrževati učinkovito mrežo** knjižnic in izposojevališč na svojem območju, da bodo imeli prebivalci območja, za katerega delujemo, dostop do knjižničnih storitev,
- **pridobivati knjižnično gradivo** in oblikovati knjižnično zbirko, ki bo v vsaki knjižnici ustrezna tako po strukturi, kot po aktualnosti in obsegu,
- **obdelati in pripraviti podatke o gradivu** v knjižnični zbirki tako, da bodo v največji meri v pomoč uporabnikom in strokovnim delavcem pri iskanju gradiva in informacij o njem,
- **poslovati z uporabniki** v času, ki je zanje najbolj ugoden in primerno obsežen glede na obisk,
- **poskrbeti za prostorske pogoje**, da bodo dovolj veliki za postavitve knjižničnega gradiva in komunikacijsko opremo, ki je nujna za dostop do informacij,
- **zagotavljati komunikacijsko, računalniško in programsko opremo**, potrebno za zaposlene in za obiskovalce knjižnice ter razviti kvalitetno informacijsko službo,
- **razvijati dodatne dejavnosti**, ki nam jih nalaga Zakon o knjižničarstvu, katerih cilj je vzpodbujanje bralne kulture in vključitev čim več prebivalcev v uporabo storitev, ki jih zavod ponuja.

Glede na omejitve pri sredstvih moramo natančno in skrbno izdelati načrt razvoja in porabe sredstev, ga vsako leto uskladiti z vsemi petimi občinami, saj je realizacija našega načrta v celoti odvisna od posluha posameznih lokalnih skupnosti.

POSEBNI DEL

3 PODATKI O IZVAJANJU KNJIŽNIČNE DEJAVNOSTI V LETU 2025

Knjižnica Radlje ob Dravi pri izvajanju knjižnične dejavnosti beleži, spremlja in analizira podatke ter na podlagi ugotovitev prilagaja, spreminja in posodablja posamezne aktivnosti. Hkrati so podatki v različnih primerjavah pomembni kazalci uspešnosti dela. Predvsem so podatki kvantitativni in brez podrobnejše predstavitve suhoparni ter enostranski. Vedno bolj se tako izvajalci kot uporabniki zavedamo potrebe po **kvalitativnem vrednotenju učinka** izvajanja knjižnične dejavnosti kot javne službe, kar pa je veliko težje merljivo, manj objektivno in metodološko nedorečeno.

V nadaljevanju poročila smo tako zajeli konkretno merljive rezultate našega dela v letu 2025: prirast in stanje knjižnične zbirke, obisk knjižnice in izposajo, obratovalni čas, članstvo, število, vrste in obisk kulturnih prireditev ter podatke o zastopanosti kadrov, razpoložljivosti prostorov in opreme.

4 LETNI PRIRAST KNJIŽNIČNEGA GRADIVA in KNJIŽNIČNA ZBIRKA

4.1 LETNI PRIRAST KONVENCIONALNEGA GRADIVA

V letu 2025 smo kupili skupno 2.350 enot knjižničnega gradiva in v dar prejeli 410 enot. V letu 2024 smo kupili 2.244 enot knjižničnega gradiva, v dar smo prejeli 356 enot.

Nakup knjižničnega gradiva se je v letu 2025 v primerjavi z nakupom v prejšnjem letu povečal za 5 %, prav tako so se povečala sredstva za nakup gradiva.

V skupnem znesku je bilo namenskih sredstev za nakup gradiva v letu 2025 za 4,1 % več kot v letu 2024. Sredstva Ministrstva za kulturo so se povečala za 20,6 %, sredstva občin so se zmanjšala za 9,7 %. Knjižnica je iz lastnih sredstev načrtovala za nakup gradiva 5.000 € in uspela nameniti 5.052,48 €, kaj je za 28,9 % več kot v letu 2024. V letu 2025 je bila povprečna cena kupljenega konvencionalnega gradiva (brez elektronskih zvočnih in e-knjig) znašala 27,37 € in je bila za 1,2 % nižja kot v letu 2024, zato pa je bila v 2024 za 7,4 % višja kot leto prej; znašala je 27,7 €, v letu 2023 pa 25,8 €.

Prirast gradiva v letu 2025 po oddelkih knjižnice:

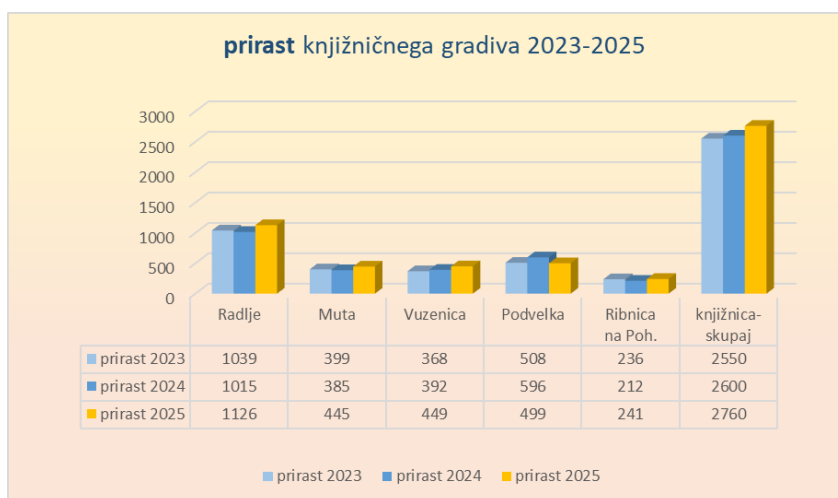
nakup in prirast knjižničnega gradiva 2025		nakup	dar	skupaj	število prebivalcev	prirast izvodov na 1000 prebivalcev
RADLJE	naslovi	897	192	912	6.087	185
	izvodi	913	213	1.126		
MUTA	naslovi	389	52	478	3.375	132
	izvodi	392	53	445		
VUZENICA	naslovi	401	46	436	2.679	168
	izvodi	402	47	449		
PODVELKA	naslovi	424	59	480	2.267	220
	izvodi	440	59	499		
RIBNICA	naslovi	203	38	254	1.136	212
	izvodi	203	38	241		
SKUPAJ	naslovi	1.709	317	1.757	15.544	178
	izvodi	2.350	410	2.760		

Nakup konvencionalnega gradiva se je torej v letu 2025 v primerjavi z letom prej povečal za 5 % in znaša 151 enot gradiva na 1000 prebivalcev, celoten prirast gradiva pa znaša 178 enot gradiva na 1000 preb. in je za 6,6 % višji kot v letu 2024.

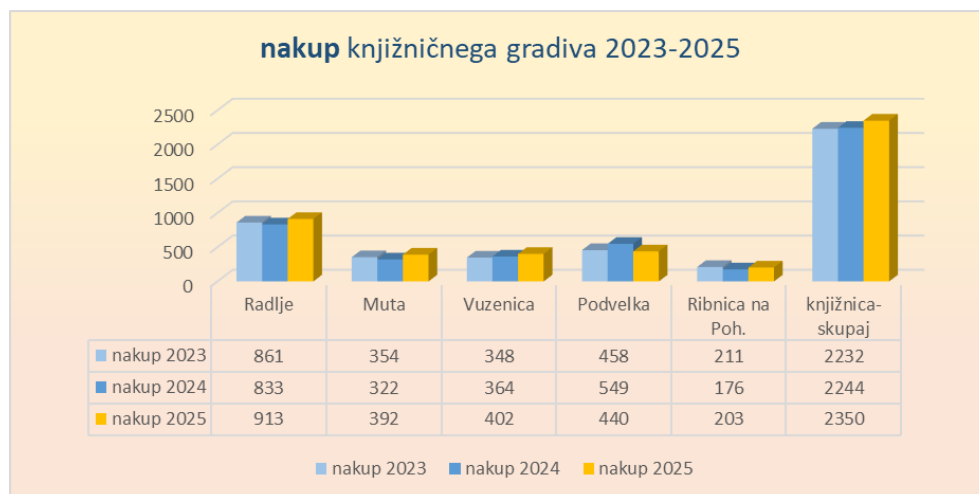
V letu 2025 (kot tudi v letih 2013-2024) nismo dosegli priporočenega prirasta konvencionalnega knjižničnega gradiva kot je zapisano v Strokovnih priporočilih in standardih za splošne knjižnice, ki veljajo od marca 2018: priporočen minimalni prirast 250 enot knjig in brošur plus periodika.

Je pa dosežen prirast **v skladu z določbami 8. člena Pravilnika o izvajanju knjižnične javne službe**: najmanj 150 enot na 1.000 potencialnih uporabnikov aktualnega monografskega knjižničnega gradiva na fizičnih nosilcih in najmanj 50 naslovov tekočih serijskih publikacij.

Iz grafa je razviden celoten prirast gradiva (nakup in dar) po oddelkih knjižnice in sicer za pretekla tri leta: 2023, 2024 in 2025:

Iz spodnjega prikaza je razviden **nakup knjižničnega gradiva** v zadnjih treh letih.

Večleten nezadosten nakup gradiva se odraža v knjižnični zbirki kot celoti, ki postaja manj aktualna za uporabnike. Knjižnica lahko vzdržuje aktualnost na določeni stopnji z nakupom večjega števila naslovov, čemur zaradi prenizkih sredstev ne more slediti tudi prirast izvodov. Posledično je zbirka vedno bolj razpršena, kar je za uporabnike neugodno,

predvsem za otroke ter starejše člane knjižnice, ki so zaradi manjše mobilnosti vezani na obisk svoje najbližje knjižnice.

Povečanje sredstev za nakup gradiva je nujno in še bolj potrebno v časih, ko uporabniki bolj kot kdaj prej potrebujejo brezplačne javne storitve, ki jim zagotavljajo pomoč pri šolanju, iskanju zaposlitve, dostopu do informacij in nasploh pri izboljšanju kvalitete življenja.

Prirast gradiva v letu 2025 - po vsebini

prirast 2025	Strokovno gradivo (naslovi)	% od vseh naslovov	Leposlovje (naslovi)	% od vseh naslovov	Za otroke in mladino (naslovi)	% od vseh naslovov	Vsi naslovi
Radlje	617	57	471	43	311	29	1.088
Muta	215	49	226	51	166	38	441
Vuzenica	194	43	253	57	162	36	447
Podvelka	208	43	275	57	170	35	483
Ribnica	103	43	138	57	107	44	241
Skupaj	1.054	52,26	963	47,74	733	36,34	2.017

Prirast 2025	Izvodi	Naslovi	% strokovne literature	% leposlovja	% mladin. literature	% literature za odrasle
Knjižnica Radlje ob Dravi	2.760	2.017	52,26	47,74	36,34	63,66

Nakup 2025	Izvodi	Naslovi	% strokovne literature	% leposlovja	% mladin. literature	% literature za odrasle
Knjižnica Radlje ob Dravi	2.350	1.709	51,61	48,39	36,28	63,72

Podatki o nakupu kot tudi o celotnem prirastu knjižničnega gradiva po strukturi (vsebini) izkazujejo, da knjižnica pri nabavi gradiva sledi strokovnim priporočilom, ki so določena v Strokovnih priporočilih in standardih za splošne knjižnice (2018-2028), ki priporočajo razmerje strokovno : leposlovno gradivo 50:50, število naslovov za otroke in mlade pa znaša 30 % naslovov celotne zbirke. Tako strokovna merila kot Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe poudarjata, da je potrebno knjižnične zbirke vsake posamezne organizacijske enote oblikovati v skladu z ugotovljenimi potrebami okolja. V naših knjižnicah se to pravilo upošteva, torej so odstopanja večja z manjšanjem knjižnic. V osrednji knjižnici je več strokovnega gradiva, v krajevnih knjižnicah pa več gradiva za otroke in več leposlovja.

Knjižnica se pri svoji nabavni strategiji zaveda, da s tem tudi oblikuje vlogo knjižnice v posameznem okolju in da vsakoleten prirast gradiva spreminja zbirko kot celoto. Zbirka sicer postaja vedno bolj prilagojena trenutnim uporabnikom, vendar mora knjižnica pri strateškem oblikovanju zbirke predvideti tako strukturo zbirke v prihodnjih letih, ki bo zadovoljila potrebe prihodnjih uporabnikov. To predvidevanje izjemno otežujejo hitre tehnološke spremembe in s tem hitre spremembe pri potrebah in navadah ljudi. Najverjetnejša in zato »najvarnejša« napoved knjižnice je, da bo knjižnica glede na hitre spremembe v dostopu do vsebin na strokovnih področjih in razmahu elektronskih knjig

ostala trdna podpora družinskega branja in branja v osnovnih šolah ter odraslim bralcem vse do najstarejše populacije. Strokovne knjige bodo potrebovali uporabniki kot vire verodostojnih informacij, pri čemer bodo imele prednost e-knjige, medtem ko lahko z ozirom na najnovejše raziskave in primerjave med branjem konvencionalnih knjig in knjig z ekranov z veliko gotovostjo predvidevamo, da se bo v prihodnje branje knjig na papirju veliko bolj promoviralo in predvsem ozaveščalo o vseh prednostih.

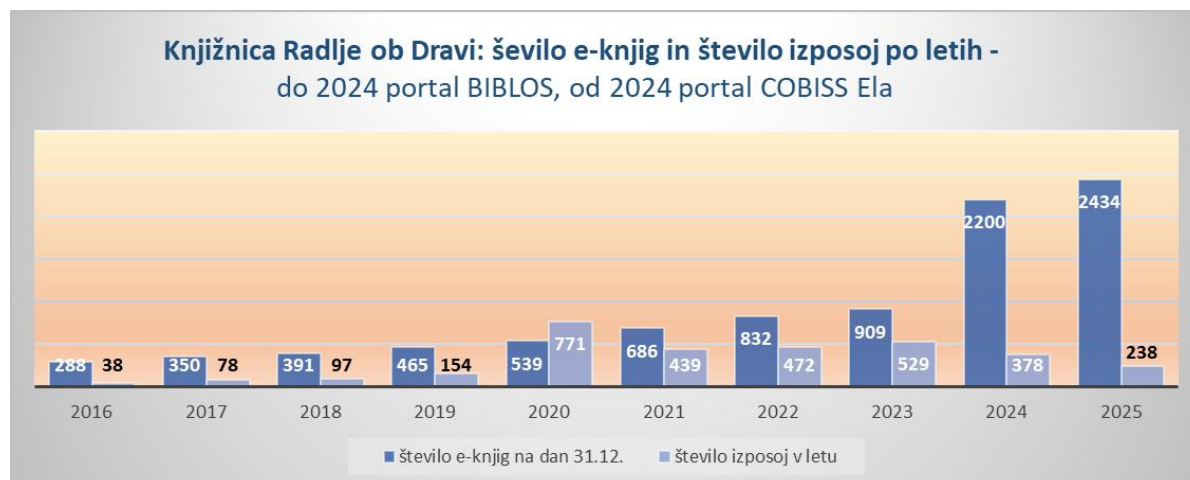
V zadnjih letih ugotavljamo, da se je izboljšala splošna informiranost in promocija knjižnih izdaj ter branja. Redno izhaja revija Bukla, ki je kot brezplačna revija na voljo tudi članom splošnih knjižnic, ažurne so spletne trgovine velikih in manjših založb, sprotne so informacije na portalu Dobreknjige.si, ki ga oblikujejo v glavnem slovenski knjižničarji. Uporabniki knjižnic so torej dobro obveščeni in od svojih knjižnic pričakujejo aktualno gradivo. Ne glede na široko zastavljene vloge knjižnice v konkretnem okolju, ki se prilagaja spremembam in potrebam uporabnikov, **ostaja ponudba knjižničnega gradiva osrednja ponudba knjižnice, ki je tudi najpogostejši razlog za obisk in uporabo knjižničnih storitev. S stalnim dotokom novega gradiva in učinkovito medoddelčno izposojjo gradiva je kolektiv knjižnice omilil nezadostno ponudbo.**

4.2 ELEKTRONSKO GRADIVO

E-KNJIGE

Knjižnica Radlje ob Dravi je tudi v letu 2025 zagotavljala dostop do elektronskih knjig v slovenskem jeziku. Ob koncu leta smo članom na platformi COBISS Ela zagotavljali dobrih **2.434 naslovov** elektronskih knjig od številnih večjih in manjših slovenskih založnikov, med njimi tudi Mladinske knjige. Kljub povečanemu izboru, se je izposoja e-knjig zmanjšala. Predvidevamo, da predvsem zaradi spremembe portala in tudi načina dostopa do e-knjig za uporabnike, ter zaradi nabora ponujenih knjig. Največjo težavo še vedno predstavlja neusklajenost med formati e-knjig in bralnimi napravami, saj številni bralci e-knjig le-teh ne morejo brati na bralnikih, ki so jih uporabljali pred tem. Upravljalci portala so s težavami seznanjeni in jih odpravljajo in napovedujejo odpravo bistvenih tehnoloških težav.

V letu 2025 smo beležili **238 izposoj** elektronskih knjig, kar je 37 % manj kot 378 izposojenih elektronskih knjig v letu 2024. Največji porast izposoje e-knjig v preteklih letih beležimo v mesecih, ko je bil zaradi epidemije Covid-19 omejen dostop do knjižničnega gradiva ali je bila knjižnica povsem zaprta. Večina članov je po ponovnem odprtju spet segala po gradivu v fizični obliki.

Elektronska knjiga omogoča do 52 hkratnih izposoj posameznega naslova in je kot taka v naši ponudbi gradiva najustreznejša dopolnitev ponudbe aktualnih naslovov. Z elektronskimi knjigami se namreč najuspešneje skrajša čas čakanja na aktualno gradivo – seveda za tiste izdaje, pri katerih je elektronska knjiga na voljo, oziroma je na voljo hkrati s fizičnim izvodom. Ključno za izboljšanje uporabe e-knjig pri bralcih je aktualen izbor e-knjig ter izboljšava portala s poenostavitvijo dostopa. Poenostavitve so nujne za starejše uporabnike, za katere so elektronske knjige primerne predvsem zaradi možnosti povečave tiska in zaradi lažjega rokovanja s tabličnim računalnikom – najdostopnejšo in najprimernejšo elektronsko napravo poleg namenskega bralnika e-knjig.

ZVOČNE KNJIGE: V letu 2025 je Knjižnica Radlje ob Dravi peto leto nudila svojim uporabnikom tudi elektronsko dostopne zvočne knjige na portalu Audibook in sicer: 509 naslovov leposlovnih in strokovnih knjig. V letu 2025 smo beležili 51 izposoj in v letu 2024 66 izposoj, kar je še vedno malo, vendar izkazuje interes vsaj določenih uporabnikov, ki jim ta oblika »branja z ušesi« ustreza. Smatramo, da bo potrebne precej več promocije in vključitev zvočnih knjig v razna usposabljanja uporabnikov, da se jim bo ta elektronska zvočna knjiga približala.

FILMOTEKA – BSF – Baza slovenskih filmov: V letu 2023 smo članom prvič ponudili izposoj slovenskih filmov na portalu BSF. Člani knjižnice imajo dostop do vseh filmov, ki so na portalu na voljo za ogled. Baza se seveda stalno povečuje in vsebuje različne zvrsti, od celovečernih filmov za odrasle, kratkih filmov, mladinskih filmov, dokumentarcev, animiranih filmov, itd. Knjižnica ne zakupi licenc, temveč plača po dejanski izposoji filmov. Za člana je izposoja brezplačna. Izposojen film si član ogleda na kateri koli digitalni napravi z dostopom do interneta. Izposoje, ogledi in vračila se izvajajo na spletni strani BSF. Član si ustvari uporabniški račun in ga poveže s svojo knjižnico, za kar potrebuje številko članske izkaznice in geslo – enako kot za mCOBISS, oziroma Mojo knjižnico v COBISS+.

V letu 2025 so si člani izposodili 26 filmov in v letu 2024 33. Tudi pri izposoji na portalu BSF je ključna intenzivnejša promocija in usmerjanje članov k uporabi aplikacije mCOBISS ali Moje knjižnice v COBISS+.

4.3 KNJIŽNIČNA ZBIRKA

Knjižnična zbirka se oblikuje po strokovnih smernicah. Ustrezati bi morala tako po obsegu (4 enote gradiva na prebivalca), po strukturi, oziroma vsebini kot tudi po aktualnosti. Prirast gradiva je najpomembnejši dejavnik za učinkovito aktualizacijo zbirke ter oblikovanje zbirke po strukturi. Prav tako pa ima pomembno vlogo pri oblikovanju zbirke odpis gradiva.

Kot je razvidno iz spodnje tabele ima Knjižnica Radlje ob Dravi kot celota **po obsegu ustrezno zbirko** saj Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe (Ur. l. 28/2023) določa, da: »Splošna knjižnica ima ustrezen obseg knjižničnega gradiva, če ima najmanj 3,7 enote knjižničnega gradiva na fizičnih nosilcih na potencialnega uporabnika.« in Strokovna priporočila in standardih za splošne knjižnice 2018-2028, ki predvidevajo vsaj 4 enote gradiva na prebivalca svojega območja in dodatno neknjižno zbirko ter zbirko revij in časopisov, vendar ne manj kot 10.000 enot gradiva v posamezni knjižnični zbirki. Nova strokovna priporočila tudi predvidevajo, da knjižnice pri oblikovanju posameznih zbirk v **večji meri upoštevajo potrebe in posebnosti okolja.**

Knjižnične zbirke v posameznih krajevnih knjižnicah, stanje 31.12.2025:

knjižnica	zbirka 2024	prirast 2025	odpis 2025	zbirka 2025	število enot na prebivalca
OK Radlje	41.101	1.126	623	41.604	6,83
KK Muta	16.523	445	1.044	15.924	4,72
KK Vuzenica	14.429	449	174	14.704	5,49
KK Podvelka	13.008	499	277	13.230	5,84
KK Ribnica na Pohorju	6.916	241	182	6.975	6,14
Zbirka skupaj	91.977	2.760	2.300	92.437	5,95

Ugotavljamo pa, da so naše zbirke različne in v nekaterih enotah zaradi večletnih nizkih sredstev za nakup novega gradiva premalo aktualne in deloma tudi neustrezno sestavljene. Predvsem v manjših zbirkah je manj strokovnega gradiva tako za odrasle kot za otroke in mladino. Zaradi vzdrževanja zbirke v ustreznem obsegu je tudi odpis gradiva manjši. **Zbirka je sicer zaradi tega pestrejša in številčnejša, vendar manj aktualna.**

Tako kot prirast zbirke tudi odpis pomembno sooblikuje zbirko kot celoto in vpliva na njeno vsebinsko sestavo in aktualnost. Pri odpisu gradiva se ravnamo po strokovnih navodilih, ki jih je izdala strokovna služba NUK-a, po lastnih merilih in po statističnih podatkih o uporabi gradiva. Tako odpisujemo v glavnem poškodovano, obrabljeno, oziroma iztrošeno gradivo ter zastarelo gradivo po katerem ni več povpraševanja. V zbirki pa ostaja še vedno velik del gradiva, ki sicer ni veliko uporabljeno, hkrati pa ni zastarelo in je po vsaj enem kriteriju še vedno aktualno za uporabnike naših knjižničnih zbirk.

Siceršnji manjši odpis je tudi posledica strategije vsakoletnega nakupa novega gradiva, kjer zaradi nizkih namenskih finančnih sredstev in želje po pestri in vsebinsko ustrezni zbirki kupimo več različnih naslovov in manj izvodov posameznega naslova. Posledično skrbimo za učinkovito medoddelčno izposajo, vendar se z leti ne kopičijo izvodi gradiva, ki bi bili povsem nepotrebni in primerni za izločitev ter odpis.

Vsaki 5 let smo po Zakonu o knjižničarstvu dolžni izvesti inventuro knjižničnega gradiva, ki je seveda tudi v interesu knjižnice. Inventura, oziroma popis celotne zbirke v nekem trenutku poda namreč realne rezultate o dejanski zbirki na knjižnih policah. Naslednja redna inventura knjižničnega gradiva je načrtovana za leto 2026.

5 OBRATOVALNI ČAS, OBISK, IZPOSOJA in ČLANSTVO v letu 2025

5.1 OBRATOVALNI ČAS knjižnice

V programu dela knjižnice za leto 2025 je bilo načrtovano, da bo knjižnica odprta po enakem rednem odpiralnem času kot smo ga vzpostavili v septembru 2024 in je v vseh enotah usklajen z Uredbo o osnovnih storitvah knjižnic.

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2025

Počitniški odpiralni čas, ki velja v juliju in avgustu, se je v letu 2025 povečal skupno za 7 ur tedenske odprtosti in sicer po 2 uri tedensko v enotah: Muta, Vuzenica in Podvelka ter v soboto v osrednji knjižnici za 1 uro.

Pri načrtovanju se je seveda upoštevala možnost, da se odpiralni čas lahko spremeni zaradi nepredvidenih okoliščin, do katerih pa ni prišlo. Zato so bile vse enote odprte tako kot je bilo načrtovano. Knjižnica je bila v letu 2025 skupno odprta **5026 ur**.

Redni odpiralni čas knjižnic, veljaven od 1. 1. do 30. 6. in od 1. 9. do 31. 12. 2025:

Knjižnica	P	T	S	Č	P	S	N	TED.UR
Radlje ob Dravi	9-17	9-17	8-17	9-17	7-15	8-12	-	45
Muta	-	12-17	10-15	12-17	10-15	-	-	20
Vuzenica	12-17	10-15	12-17	-	10-15	-	-	20
Podvelka	9-12, 13-17	-	-	11-17	-	-	-	13
Ribnica na Pohorju	-	9-12, 13-17	-	12-15	-	-	-	10
Kapla	14-16	-	-	-	-	-	-	2
SKUPAJ:	22	25	19	22	18	4		110

Počitniški odpiralni čas knjižnic, veljaven od 1. 7. do 31. 8. 2025:

Knjižnica	P	T	S	Č	P	S	N	TED.UR
Radlje ob Dravi	9-17	9-12	9-17	9-15	9-15	8-12	-	35
Muta	-	12-17	-	-	10-15	-	-	10
Vuzenica	12-17	-	-	-	-	-	-	5
Podvelka	-	-	-	12-17	-	-	-	5
Ribnica na Pohorju	-	14-17	-	-	-	-	-	3
SKUPAJ:	13	11	8	11	11	4		58

Število ur odprtosti ter izposoje in obiska na uro v letu 2025 je razvidno iz spodnje tabele:

	Radlje	Muta	Vuzenica	Podvelka	Ribnica na Pohorju	Kapla	Knjižnica skupaj
Načrtovana odprtost	2140	903	873	586	448	76	5026
Dejanska odprtost	2140	903	873	586	448	76	5026
Index dejanske odprtosti glede na načrtovano	100	100	100	100	100	100	100
Izposoja na uro	29,9	23,4	18	28,3	13,9	18,1	24,9
Obiskovalcev na uro	13,1	10,7	6,5	8,5	6,3	10,6	10,4

Povečan odpiralni čas in s tem dostopnost knjižničnih storitev se je takoj odrazila v izposoji in obisku na uro odpiralnega časa: v primerjavi z letom 2024 se je izposoja na uro znižala v celotni knjižnici za povprečno 5,7 %, in v primerjavi z letom 2024 se je število obiskovalcev na uro znižalo v celotni knjižnici za povprečno 3,7 %.

Številčno vrednotenje seveda omogoča lažjo primerjavo, vendar je še posebej pri predstavljanju neposrednega dela z uporabniki premalo objektivno. Knjižnico najbolj zanimajo podatki, iz katerih je mogoče razbrati, v kolikšni meri se ohranja interes za obiskovanje knjižnice in posledično branje ter koliko z različnimi strategijami in pristopi uspemo uporabnike spodbujati k uporabi knjižničnih storitev. Te informacije pa lahko pridobimo na različne načine, med katerimi je najcelovitejši pogovor z uporabniki, ki pa je tudi precej zamuden, saj vključuje tudi zapisovanje vrednotenj. Hkrati ne smemo zanemariti narave knjižničarskega dela, ki pomeni osebni stik z uporabniki in ustrezno obravnavo vsakega posameznega člana ter njegovih želj in potreb, saj je samo na tak način možno ohranjati kvalitetne in pričakovano učinkovite knjižnične storitve.

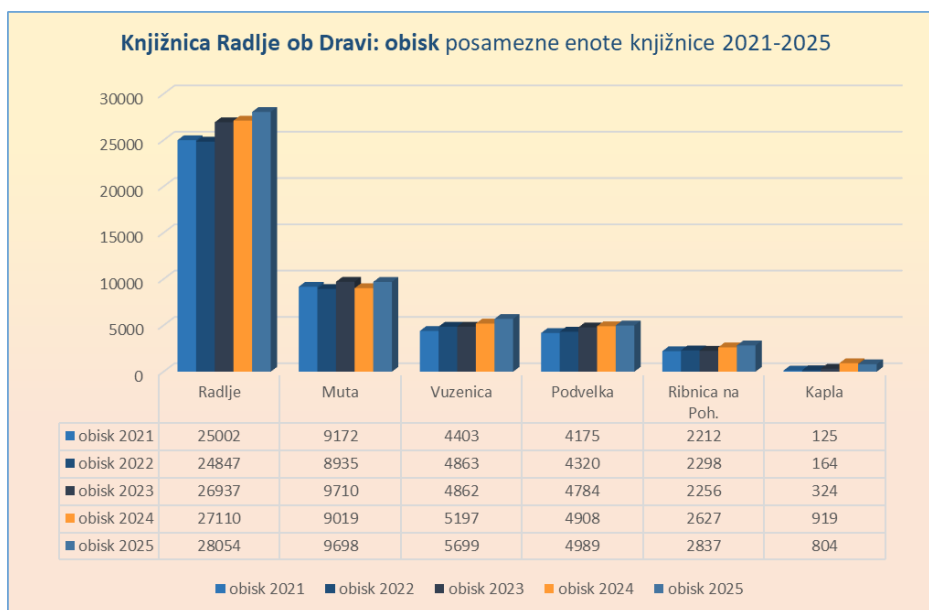
Zato moramo tudi v bodoče stremeti k povečanju odpiralnih časov v organizacijskih enotah, ki so bolj obremenjene.

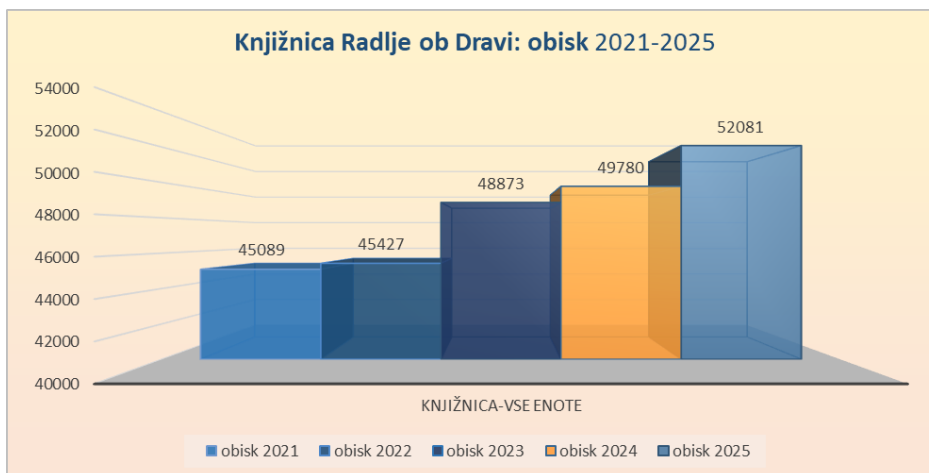
5.2 Obisk knjižnice v letu 2025

Knjižnico Radlje in njene enote je v letu 2025 z namenom izposoje gradiva (tudi vračila gradiva, podaljšanja, uporabe gradiva v čitalnici) obiskalo **52.081 uporabnikov**; kar je za 4,6 % več kot v letu 2024, ko je bilo tovrstnega obiska **49.780**. Ko obisku z namenom izposoje gradiva prištejemo **7.439** obiskov z namenom udeležbe na dejavnostih in prireditvah, pa je knjižnico v letu 2025 skupno obiskalo **59.520** obiskovalcev in članov, v letu 2024 pa **56.463**. **Obisk v celoti se je torej v letu 2025 v primerjavi s preteklim letom povečal za 5,4 %**. Podrobnejši podatki o obisku prireditev in dejavnosti so podani v nadaljevanju poročila pod točko 6.

Iz podatkov o obisku je razvidno, da se obisk povečuje. V zadnjih dveh letih se je izboljšal tudi obisk knjižnice kot prostora za druženje, zadrževanje in uporabo čitalnic.

Obisk v Knjižnici Radlje ob Dravi nazorno prikazujeta spodnja grafa:

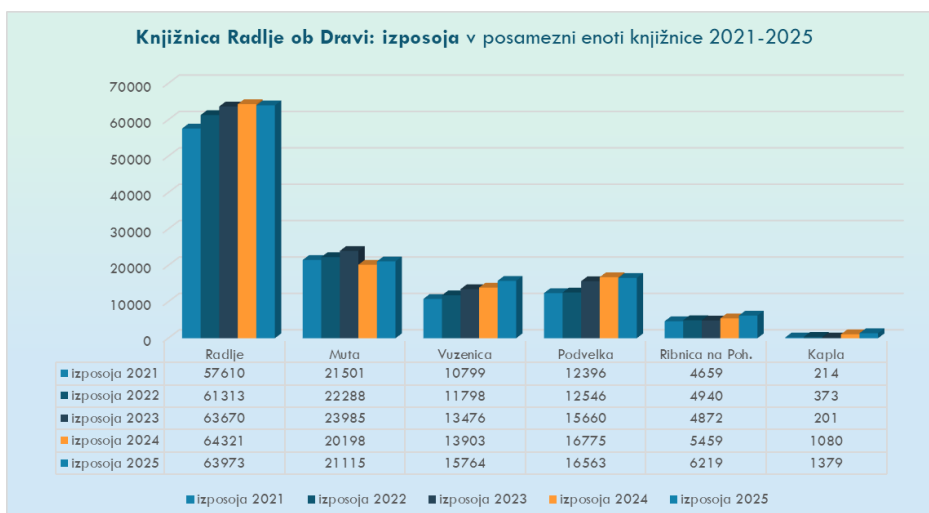
Ob predstavljanju podatkov je potrebno opozoriti na **nizke vrednosti** na katere se statistični podatki nanašajo. Gre za majhna lokalna okolja in male knjižnice, kjer že manjša odstopanja navzgor ali navzdol pomenijo v procentualnem prikazu veliko, ali vsaj veliko več kot bi velika odstopanja pomenila v večjem vzorcu. Zato je nazorneje, da predstavimo številke, ki jih je potrebno tudi vsebinsko upoštevati, oziroma razumeti na dejanski podlagi.

5.3 Izposoja gradiva

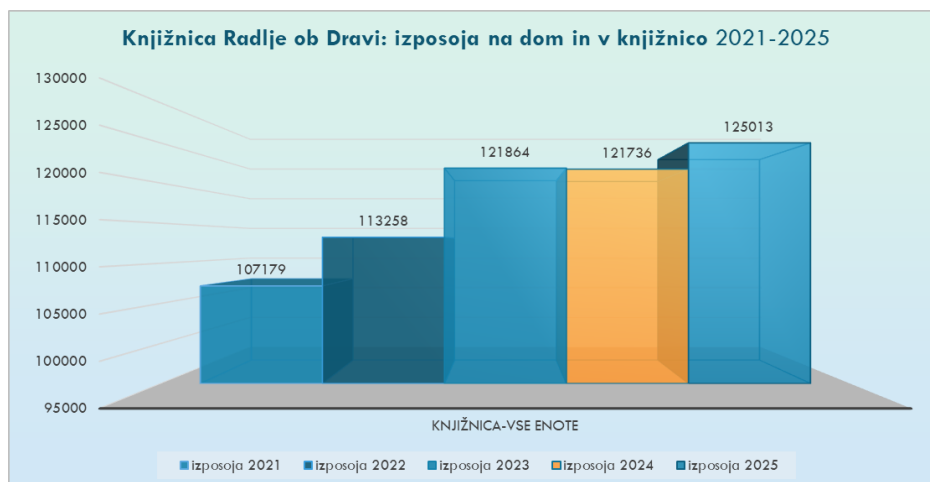
V letu 2025 smo izposodili 125.013 enot gradiva, v letu 2024 pa 121.736 enot, torej smo v letu 2025 izposodili za 2,7 % več gradiva kot v preteklem letu. Meritev izposoje zajema vso gradivo v fizični obliki, ki smo ga izposodili v knjižnici in na dom.

V okoliščinah, kjer se knjižnična dejavnost kosa z vedno aktualnejšimi prostočasnimi dejavnostmi in ponudniki sicer dvomljivo verodostojnih informacij, je že ohranjanje nivoja obiska in izposoje pomemben uspeh, povečanje pa možno šele z uvajanjem inovativnih pristopov in spodbud k branju ter ob ustrezni promociji knjižnične dejavnosti. Podatki po posameznih organizacijskih enotah knjižnice kažejo, da se je izposoja v vseh, razen v OK Radlje in KK Podvelka, povečala. Seveda je bistvena prednost za člane knjižnice možnost, da si gradivo izposojajo v vseh oddelkih knjižnice, kar se deloma odraža tudi v nihanjih, saj je pri teh dveh kazalcih bistvena aktualna ponudba knjižničnega gradiva in dostopnost knjižnice.

Izposoja gradiva nazorno prikazujeta spodnja grafa:

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2025

MEDKNJIŽNIČNA IZPOSOJA v letu 2025:

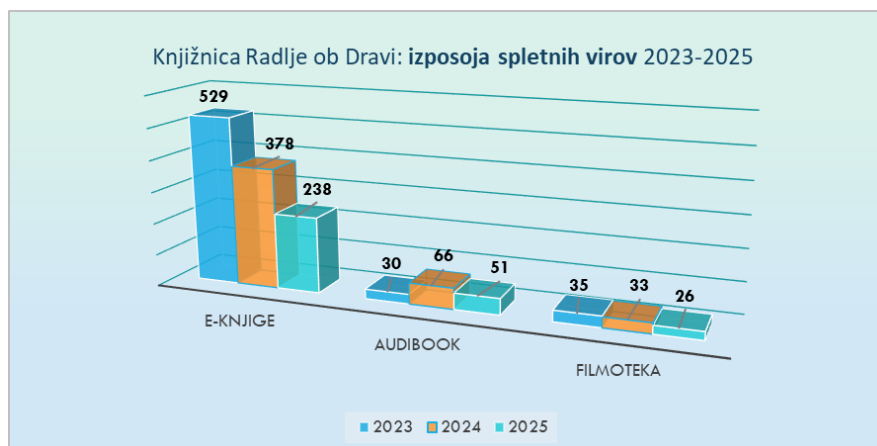
V letu 2025 beležimo za 37 % nižjo **medknjižnično izposajo**, s katero omilimo pomanjkanje strokovnih gradiv. V letu 2025 smo si iz drugih knjižnic za naše člane izposodili 102 enoti gradiva, v letu 2024 pa 162 enot. Medknjižnična izposoja drugim knjižnicam se je povečala za 69 %. Drugim knjižnicam smo iz naše zbirke po medknjižnični izposoji v letu 2025 izposodili 49 enot gradiva, v letu 2024 pa 29 enot.

Medknjižnična izposoja je za naše člane zelo ugodna v primerih, ko si gradivo lahko izposodimo iz koroških knjižnic: Dravograd, Ravne in Slovenj Gradec, saj je na posameznem območju za člane brezplačna. Od vseh 102 medknjižničnih izposoj je bilo kar 98 izposoj iz koroških knjižnic. Sicer je iz drugih splošnih knjižnic po Sloveniji izposoja plačljiva: 10 € na enoto gradiva, kar pa je pogosto še vedno ugodneje kot drugi stroški, ki bi jih uporabniki imeli pri pridobivanju določenega gradiva.

IZPOSOJA SPLETNIH VIROV v letu 2025:

Iz spodnjega prikaza je razvidno, da uporaba elektronsko dostopnih gradiv med našimi člani ni pogosta in da celo upada. Kot že pojasnjeno pri razlagi knjižnične zbirke in zagotavljanja elektronskega gradiva v poglavju 4.2, bo za izboljšano izposajo potrebno izboljšati pogoje za ustrezno uporabniško izkušnjo ter povečati promocijo in vključenost elektronskih spletnih virov v različne dejavnosti knjižnice. Še vedno prednosti elektronskih gradiv niso prepoznane pri bralcih, ki imajo pri branju ovire iz različnih vzrokov in potrebujejo določene prilagoditve besedil. Pri promociji moramo opozoriti tudi na pragmatične prednosti: stalna dostopnost gradiva, izposoja od koderkoli, ob čemer ni skrbi za vračanje in nobene možnosti za zamudnino.

Izposoja spletno dostopnih virov je prikazana v grafičnem prikazu:

5.4 ČLANSTVO

V registru članov Knjižnice Radlje ob Dravi je bilo ob koncu leta 2025 **vpisanih 3.954 članov, kar je 25,4 % prebivalcev**. V letu 2025 je vsaj enkrat evidentirano uporabilo knjižnične storitve **2.918 članov, kar je 18,80 % prebivalstva**. Število aktivnih članov se je v primerjavi z letom 2024 povečalo za 5,5 %.

Samo v Podvelki s Kaplo se je aktivnost članov v letu 2025 nekoliko zmanjšala: za 0,5 %. V Radljah in Vuzenici se je občutno povečala: za več kot 10 %. Povečana je tudi na Muti in v Ribnici na Pohorju.

V vseh organizacijskih enotah se je povečala tudi aktivnost otrok in mladine do 15. leta starosti. Pri tem moramo dodati, da smo v preteklem letu poročali o zmanjšani aktivnosti mladih članov ter v predpreteklem letu o občutnem povečanju aktivnosti tako članov nasploh kot otrok in mladine. Zato je trend gibanja aktivnih članov potrebno gledati v večletni primerjavi podatkov.

Tudi v letu 2025 je glede na število prebivalcev dosežena po strokovnih standardih priporočena 60 % aktivnost predšolskih in šolskih otrok, saj znaša 63,8 %. Verjamemo, da se bo v prihodnjih letih ob skrbno izbranih in izvedenih oblikah za spodbujanje branja in obiskovanja knjižnice stanje lahko vzdrževalo ali izboljšalo. Pomembno je tudi upoštevati vpliv oddaljenosti od šole in vrtca do knjižnice, ki je po naših območjih različna.

V podatkih o aktivnih članih je odražena tudi aktivnost članov v več oddelkih: če seštejemo aktivne člane po oddelkih dobimo 4.260 članov, torej kar 1.342 članov več kot 2.918 – to je odraz aktivnosti istih članov v več oddelkih, ki pa se beležijo v skupnem merilu le enkrat.

V letu 2025 smo pridobili **362 novih članov**. Vpis novih članov se je v primerjavi z lanskim letom povečal za 43,7 %. V letu 2024 je bilo novih članov 252, leto pred tem pa 332. Z vpisom novih članov smo zelo zadovoljni in ga v največji meri povezujemo z uspešno prilagojenimi dejavnostmi za spodbujanje branja.

Spodnja tabela prikazuje delež aktivnih članov glede na število prebivalcev (potencialnih članov) po posameznih oddelkih knjižnice:

	AKTIVNI ČLANI DO 15. LETA	% AKT. OD MLADIH DO 15. LETA	% primerjava z letom 2024	AKTIVNI ČLANI VSI	% AKT. OD VSEH PREB. 2025	% primerjava z letom 2024
RADLJE	955	118,34	105,30	2319	38,10	110,30
MUTA	326	71,65	102,80	740	21,93	105,70
VUZENICA	184	44,66	107,60	502	18,74	115,10
PODVELKA in KAPLA	208	74,55	107,20	427	18,84	99,50
RIBNICA NA POH.	96	64,43	102,10	234	20,60	107,30
SKUPAJ	1342	63,84	102,40	2918	18,77	105,50

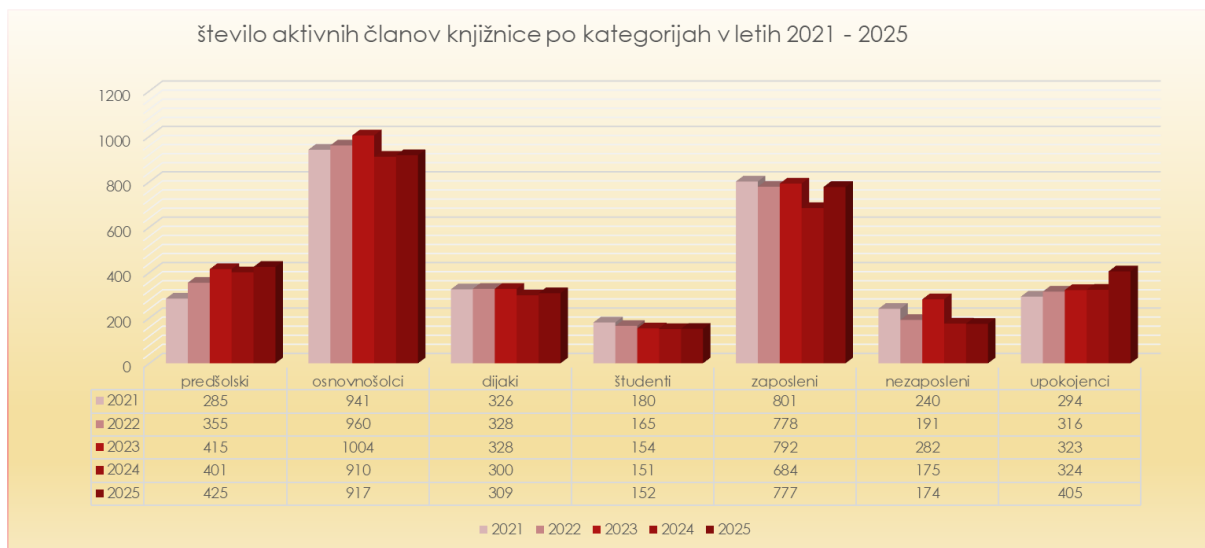
Tudi v letu 2025 ne dosegamo zadostnega vpisa odraslih prebivalcev, ki znaša 11,7 %; po strokovnih predpisih pa naj bi bilo včlanjenih 40 % potencialnih uporabnikov. Največjo in pogosto odločilno oviro pri vpisu predstavlja potencialnim članom nepreglednost nad

izposojenim gradivom, če je v družini včlanjenih več članov ter posledično večja verjetnost, da prihaja do zamujanja pri vračilu gradiva in do s tem povezanih stroškov. Druga ovira za odrasle člane je plačilo letne članarine, ki je v letu 2025 znašala 10 € za zaposlene in 5 € za študente, kmete in upokojence. Tako si še vedno več družinskih članov izposoja z eno izkaznico, v knjižnici pa lahko le v primeru, da si vsak posamezni član izposoja s svojo izkaznico, beležimo realne podatke o članih in njihovi aktivnosti.

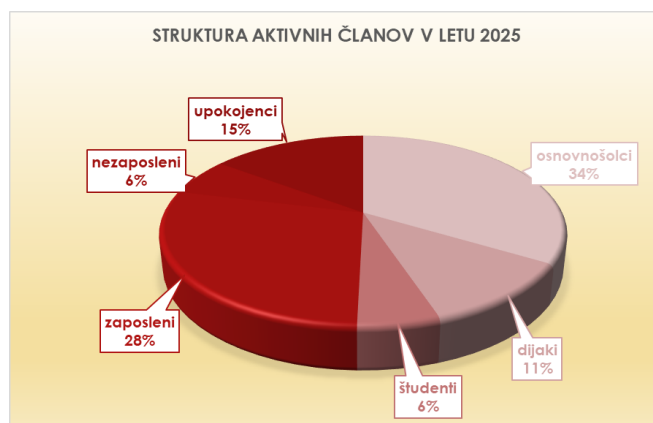
Pri merilih o aktivnem članstvu in odstotku včlanjenega prebivalstva med člane knjižnice je potrebno upoštevati **specifiko okolja**. V naših občinah je malo strnjenih naselij, torej je razseljenost prebivalstva velika. Prav tako je potrebno upoštevati, da se iz našega okolja velik delež prebivalstva vozi v šole in na delo drugam – izven območja petih občin, kjer deluje Knjižnica Radlje ob Dravi in tako kot druge storitve, poiščejo prebivalci tudi knjižnične storitve v drugih krajih.

Iz večletnega prikaza podatkov je razvidno gibanje števila aktivnih članov posameznih kategorij. Aktivnost članov in nove vpise lahko povečamo na eni strani z aktualno knjižnično zbirko ter na drugi strani z ustreznimi prireditvami in dejavnostmi, ki privabijo v knjižnico populacije, ki sicer knjižnične ponudbe ne uporabljajo. Oboje je seveda pogojeno z zadostnimi sredstvi in ustreznim številom strokovnih kadrov.

Aktivni člani po kategorijah v obdobju od 2021 do 2025:

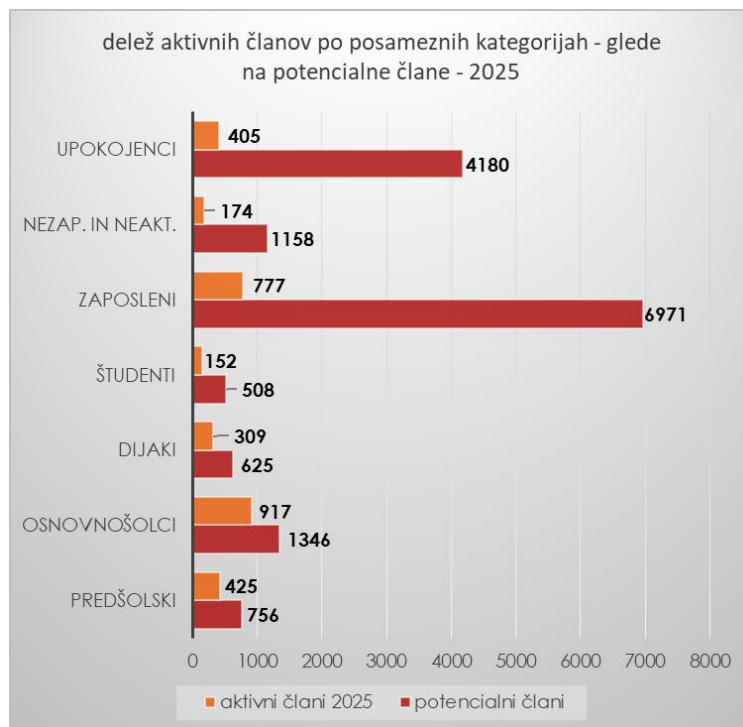

Struktura aktivnih članov v letu 2025 je razvidna iz prikaza:

Struktura aktivnih članov v Knjižnici Radlje ob Dravi je predvsem pokazatelj, za katere člane so knjižnične storitve dovolj zanimive, pri katerih kategorijah članov pa je potrebno vložiti še več pozornosti, da se jim knjižnične storitve približajo.

Še bolj kot razmerja med člani posameznih kategorij v knjižnici nas zanimajo podatki o včlanjenosti posameznih kategorij izmed vseh potencialnih članov, torej **vseh prebivalcev petih občin**, za katere knjižnica izvaja knjižnično dejavnost.

Ugotovitve na podlagi demografskih podatkov (vir: Statistični urad RS in Cobiss):

- skoraj **64 % predšolskih otrok in osnovnošolske mladine** je včlanjene v knjižnico. Včlanjenost v letu 2025 je v primerjavi s preteklim letom višja in presega 60 %, kot predvidevajo strokovni predpisi.
- **Dijaki** predstavljajo 11 % vseh aktivnih članov knjižnice. V šolskem letu 2024/2025 je bilo v naših občinah 625 dijakov, torej je v naše knjižnice včlanjenih dobrih **49 % dijakov**, kar je veliko, če upoštevamo, da so šolske knjižnice na srednjih šolah dokaj dobro založene in da se večina dijakov šola izven kraja bivanja, torej jih kar precej najverjetneje tudi knjižnice uporabi v krajih šolanja. Ob tem ne smemo zanemariti dejstva, da se število stalnih bralcev med dijaki pospešeno zmanjšuje.
- **Študenti** so med našimi člani zastopani s »samo« 6 %, zato je razveseljiv podatek, da vključujemo med svoje člane še vedno **30 % študentov** (152 članov od vseh 508 vpisanih v študijskem letu 2024/2025), kar je za naše okolje veliko, saj vemo, da večina študentov iz naših občin v času študija ne stanuje doma ter da v naši knjižnični zbirki ni veliko študijskih gradiv. Res pa se delež včlanjenih študentov z leti po epidemiji manjša.
- Za osnovnošolci so **zaposleni** v strukturi aktivnih članov naše knjižnice z 28 % deležem najmočneje zastopani, vendar od vsega **delovno aktivnega prebivalstva** v naših občinah samo **11 % zaposlenih** obiskuje knjižnico s svojo člansko izkaznico. Seveda predvidevamo, da je uporabnikov več kot izkazuje statistika, le da niso včlanjeni in tako niso zajeti v naših statističnih podatkih.
- **Nezaposleni** člani so zastopani s 6 % od aktivnih članov knjižnice, v demografski sliki pa je včlanjenih **15 %** vseh registriranih nezaposlenih in drugih brezposelnih ali neaktivnih oseb.

Pri tem je potrebno upoštevati, da ta kategorija vključuje tudi dolgotrajno brezposelne in nasploh manj aktivne osebe ter tudi tiste, za katere je zaradi razseljenosti in malega števila večjih krajev tudi dostopnost do knjižnic močno otežena.

- **Upokojenci** predstavljajo 15 % aktivnih članov knjižnice, vendar je pri upoštevanju števila upokojencev v naših občinah njihovo članstvo med vsemi kategorijam najnižje: **9,7 %**. Ob tem moramo upoštevati, da so med upokojenci tudi starejši od 85 let in invalidi, ki zaradi različnih zdravstvenih težav težje uporabljajo knjižnične storitve. Upoštevati moramo tudi nižjo stopnjo digitalne pismenosti, ki precejšnjemu deležu sedanje starejše populacije predstavlja oviro pri uporabi knjižničnih storitev, sploh v situacijah, ko digitalne poti do knjižnice zelo spodbujamo. Elektronske knjige, zvočne knjige, razne pripomočke za uporabo gradiva pri starejši populaciji razvijamo in ponujamo, vendar smo zaradi manjka strokovnega kadra premalo uspešni pri promociji in usposabljanjem uporabnikov. Vendarle se tudi pri tej kategoriji članov izkazuje rast aktivnih članov v preteklih petih letih, kar je pokazatelj, da knjižnica dejavnosti za večjo prepoznavnost knjižničnih storitev za to populacijo izvaja v pravi smeri.

Če povzamemo vse obravnavane parametre: obisk knjižnice, izposajo gradiva, število novo vpisanih članov in gibanje števila aktivnih članov, ugotovimo, da so vrednosti po vseh kazalnikih v porastu in smo **z rezultati v letu 2025 zelo zadovoljni**. Večletne primerjave namreč izkazujejo, da se interes za članstvo, obisk in uporabo knjižničnih storitev ohranja in da kolektiv knjižnice z različnimi pristopi ter spremljanjem trendov v družbi ustrezno prilagaja dejavnosti za promocijo branja, ki jih podrobneje predstavljamo v naslednjem poglavju.

6 KULTURNE IN DRUGE DEJAVNOSTI

6.1 Podatki o številu dejavnosti, obisku in primerjava s preteklima dvema letoma

Dejavnosti in prireditve, ki jih v knjižnici izvajamo za celotno populacijo, so **izjemnega pomena za spodbujanje branja in v podporo ohranjanju več vrst pismenosti**. V programu dejavnosti za 2025 smo opredelili izvedbo dejavnosti in prireditev kot uspešno, če bo le-ta dosegla realizirano izvedbo dejavnosti v letu 2024. Pri tem je upoštevan vsebinski vidik dejavnosti in tudi manjša odstopanja, ki nastajajo predvsem zaradi prilagajanja potrebam okolja, pričakovanjem uporabnikov, aktualni knjižnični ponudbi ter zaradi drugih sprememb, ki jih narekuje želja po izboljšanju posamezne dejavnosti.

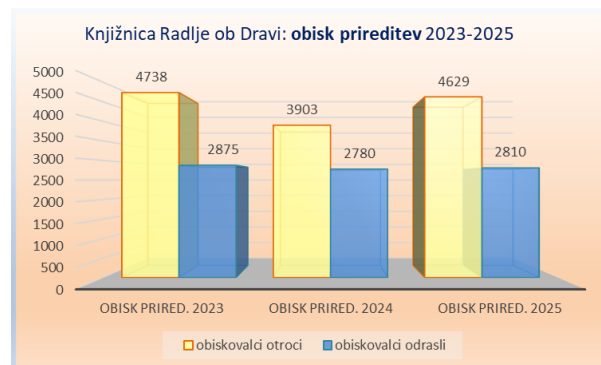
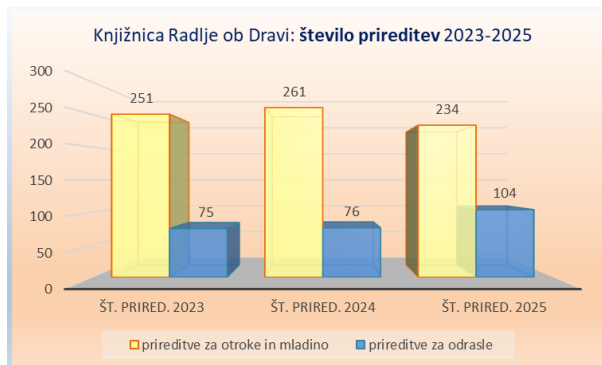
V letu 2025 smo imeli v naših knjižnicah skupno 338 prireditev, od tega 234 prireditev za otroke ter 104 za odrasle, v letu 2024 pa skupno 337, od teh 261 za otroke in 76 za odrasle. Primerjalno je število prireditev ostalo domala enako.

Vseh prireditev se je udeležilo 4.629 otrok in mladine in 2.810 odraslih, leto poprej pa **3.903 in 2.780**. Skupno je v letu 2025 prireditve obiskalo **7.439** otrok, mladine in odraslih, kar je 11,3 % več kot v letu 2024.

ŠTEVILO PRIREDITEV	ŠT. PRIRED. 2023	ŠT. PRIRED. 2024	ŠT. PRIRED. 2025
prireditve za otroke in mladino	251	261	234
prireditve za odrasle	75	76	104
SKUPAJ	326	337	338

OBISK PRIREDITEV	OBISK PRIRED. 2023	OBISK PRIRED. 2024	OBISK PRIRED. 2025
obiskovalci otroci	4738	3903	4629
obiskovalci odrasli	2875	2780	2810
SKUPAJ	7613	6683	7439

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2025

Prireditve v knjižnici Radlje ob Dravi v letu 2023, 2024 in 2025 po vrstah, namembnosti in številu ter številom obiskovalcev so številčno prikazane v spodnji tabeli. Označene z rumeno so **dejavnosti za otroke in mlade**, z modro **za odrasle**, z zeleno pa dejavnosti, kjer so združeni **podatki za vse ciljne skupine**.

PRIREDITEV	ŠT. PRIRED. 2023	ŠT. PRIRED. 2024	ŠT. PRIRED. 2025	OBISK PRIRED. 2023	OBISK PRIRED. 2024	OBISK PRIRED. 2025
Ure pravljic	44	30	59	757	586	1316
Srečanje z ustvarjalci, predstave, animacije, kino	8	15	11	1148	1256	770
Vrtec, OŠ na obisku	34	18	12	655	347	195
Projekt za predšolske otroke Sovica v vrtcu	41	54	38	915	972	1061
Projekt za osnovnošolce: čajanke s knjigo: 2. in 3. triada	6	6	6	230	237	255
Projekt Rastem s knjigo za OŠ in SŠ	13	10	6	338	200	115
Druge dogovorjene oblike spodbujanja branja za OŠ, SŠ in vrtece ter počitniške bralne akcije	60	90	64	865	750	1020
Bralno-pogovorna srečanja	21	26	34	233	303	320
Predstavitve knjig, literarni dogodki, delavnice	7	8	10	256	378	282
Predstavitve strokovnih knjig, predavanja, delavnice, okrogle mize	13	16	16	388	312	407
Potopisi	4	5	5	171	108	96
predstavitveni ogledi knjižnic	7	6	4	102	70	39
Odprtja in postavitve razstav ter vodeni ogledi razstav	26	18	36	788	547	626
Ustvarjalne delavnice in srečanja	31	32	33	357	355	499
Druge prireditve in dejavnosti	11	3	4	410	262	438
SKUPAJ	326	337	338	7613	6683	7439

Pri tako pomembnih nalogah: spodbujanje branja, širjenje znanja, razvijanje različnih pismenosti, ki jih knjižnica uresničuje z izvajanjem dejavnosti za različne ciljne skupine, je nujno poudariti, **da doseganje ali preseganje absolutnih števil iz preteklosti ni vedno tudi pokazatelj uspešnosti in učinkovitosti, ampak je številčne prikaze potrebno dodatno vsebinsko pojasniti.** Predvsem so dodatna pojasnila potrebna pri tistih dejavnostih, ki se ne pojavljajo permanentno, ampak se pojavijo občasno, povezane z enkratnimi dogodki. Prav tako je potrebno posebej obravnavati na **novi oblikovane dejavnosti**, ki jih šele vključujemo in preizkušamo njihovo izvedljivost in učinkovitost.

Več kot polovica prireditev je bila izvedenih v osrednji knjižnici: 202, v krajevnih knjižnicah pa 136. Iz tabele je razvidno, da je večina dejavnosti, ki so izvedene v krajevnih knjižnicah, namenjenih otrokom in mladini. Ob kvantitativnem prikazu je nujna vsebinska predstavitev posamezne dejavnosti, ki jo podajamo v nadaljevanju.

PRIREDITEV	ŠT. PRIRED. 2025	Radlje	Muta	Vuzenica	Podvelka	Ribnica na Pohorju
Ure pravljic	59	27	14	2	7	9
Srečanje z ustvarjalci, predstave, animacije, kino	11	11	0	0	0	0
Vrtec, OŠ na obisku	12	4	0	7	0	1
Projekt za predšolske otroke Sovica v vrtcu	38	14	10	4	8	2
Projekt za osnovnošolce: čajanke s knjigo: 2. in 3. triada	6	0	6	0	0	0
Projekt Rastem s knjigo za OŠ in SŠ	6	6	0	0	0	0
Druge dogovorjene oblike spodbujanja branja za OŠ, SŠ in vrtce ter počitniške bralne akcije	64	17	9	9	35	7
Bralno-pogovorna srečanja	34	26	8	0	0	0
Predstavitve knjig, literarni dogodki, delavnice	10	10	0	0	0	0
Predstavitve strokovnih knjig, predavanja, delavnice, okrogle mize	16	12	2	1	1	0
Potopisi	5	5	0	0	0	0
predstavitveni ogledi knjižnic	4	4	0	0	0	0
Odprtja in postavitve razstav ter vodeni ogledi razstav	36	30	5	0	0	1
Ustvarjalne delavnice in srečanja	33	32	1	0	0	0
Druge prireditve in dejavnosti	4	4	3	3	3	3
SKUPAJ	338	202	58	26	54	23

V knjižnici analiziramo vsako dejavnost posebej, pri čemer so seveda podatki o obisku dejavnosti pomembni, ker v daljšem časovnem obdobju prikažejo trend in potrebo po ukrepanju. Pri analizi pa so nam še pomembnejše povratne informacije udeležencev in njihove pripombe ter predlogi, ki jih lahko upoštevamo pri razvijanju in prilagajanju dejavnosti, torej tisti vsebinski vidik, ki v številčnih podatkih ni zajet.

6.2 Dejavnosti za SPODBUJANJA BRANJA PRI OTROCIH IN MLADINI

1) Pravljične ure

Ure pravljic so ena od osnovnih oblik spodbujanja branja v predbralnem obdobju in spodbujanje družinskega branja. Knjižnica izvaja pravljjične ure v dogovoru s posameznimi skupinami iz vrtca ali šole. Po pravljjičnih urah je praviloma izvedena še ustvarjalna delavnica, pogovor ali igranje v knjižnici.

Pripovedovanje pravljic ob slikanici je pogosto vključeno pri drugih dejavnosti, ki pa jih beležimo pod drugimi postavkami, da se ne podvajajo. Pogosto je na primer uvod v ustvarjalno delavnico, kjer opredelimo ustvarjanje (motoriko, uporabo materialov in orodij, delo po navodilih,...) kot poglobitveni namen srečanja in tako tudi navajamo.

2) Srečanje z ustvarjalci, predstave, animacije

V letu 2025 je bilo izvedenih 11 predstav in animacij za otroke in mlade:

- januar: predstava z naslovom Grdi raček v izvedbi vzgojiteljic in učiteljic iz vrtca in OŠ Vuhred in delavnica po predstavi,
- februar: predstava z naslovom: 1, 2, 3, Lešnikov več ni v izvedbi Pravljičarne Renata Brglez in delavnica po predstavi,
- marec: predstavitev slikanice Suzi in Nejko raziskujeta jamo Huda luknja in delavnica poslikave obraza in rok,
- april: Kino v knjižnici na svetovni dan knjige: Zajčja šola: Velika kraja jajc,
- maj: predstava Trije prašički v izvedbi Vzgojiteljic iz Vrtca Radlje in delavnica po predstavi,
- september: knjižnica na prostem: igre in animacije v sodelovanju pri Palčkovi deželi z DPM Radlje,
- september: zaključek s povabljenim gostom za »počitalce« - udeležence počitniške bralne akcije,
- september: animacija, uganke in reševanje nalog: Gozdna knjižnica,
- oktober: predstava Bodimo prijatelji (Pravljičarna Renata Brglez) v tednu otroka v sodelovanju z Društvom prijateljev mladine Radlje in delavnica po predstavi,
- november: kino v knjižnici v tednu slovenskih splošnih knjižnic: Čarobno potovanje na luno,
- december: predstava vzgojiteljic iz vrtca Brezno-Podvelka: Lisjak in ježek in delavnica po predstavi.

Predstave in animacije so zelo dobro obiskane in so pomembna oblika spodbujanja družinskega branja. Po večini predstav izvedemo še ustvarjalno delavnico v knjižnici, ki se je družine rade udeležijo.

3) Vrtec, OŠ na obisku

To so praviloma nenapovedani obiski knjižnice, na katerih si otroci z vzgojiteljico preberejo pravljico, si knjige izposodijo, se pogovarjajo o knjigah, se seznanijo z novostmi, igrajo v igralnem kotičku ali ogledajo risanko. Ostali obiski vrtcev in šol, ki so načrtovani s posebnim namenom, so beleženi pod tiste dejavnosti.

4) Sovica v vrtcu – spodbujanje družinskega branja in obiskovanja knjižnice.

Dejavnost povezuje otroke, oziroma njihove družine, vrtce in knjižnico. Od prve izvedbe v letu 2020, ko smo jo preizkusili v sodelovanju z radeljskim vrtcem, do sedanje, pete sezone, se je izkazala kot zelo dobrodošla oblika spodbujanja družinskega branja, ki je povezano z nujnimi obiski knjižnice. Vključenih je večina skupin iz vseh vrtcev, razen iz tistih, kjer podobno obliko spodbujanja k branju že izvajajo. Pri izvajanju je ključno dobro sodelovanje knjižnice in vrtcev, oziroma knjižničark in vzgojiteljic ter vodstev obeh inštitucij.

5) Čajanke s knjigo

V sodelovanju z Osnovno šolo Muta izvajamo to obliko spodbujanja branja pri učencih 2. in 3. triletja. Na čajankah sodelujejo učenci, šolska knjižničarka in mentorica na šoli ter mentorica iz knjižnice. Branju knjige na določeno temo sledi pogovor s povabljenim gostom ali druga dejavnost. V letu 2025 so bile izvedene vse načrtovane čajanke:

- 24. januar, 7., 8., 9. razred: tema: Prestopništvo, mladostniški kriminal, gosta Tomaž Hartman in Borut Casar,
- 7. marec, 4., 5., 6. razred: tema: Šport, gost: David Fesel,
- 14. marec, 7., 8., 9. razred: Drugačnost, invalidnost, gostja Ivica Kotnik,
- 17. april: Zaključek čajank »Vau, dobra knjiga!« in podelitev nagrad za sodelovanje,
- 14. november, 7., 8., 9. razred: Skrb za živali, gost: Društvo Tobi,
- 14. november, 4., 5., 6. razred: Skrb za živali, gost: Društvo Tobi.

Interes za sodelovanje na čajankah in branje knjig na izbrane teme ostaja in se celo povečuje, kar izkazujejo tudi podatki o obisku. Zelo dobrodošli so gostje, ki so skrbno izbrani, prav tako pa učenci zelo dejavno sodelujejo na raznih delavnicah, ki jih pripravijo knjižničarki in mentorice na šoli.

6) Rastem s knjigo

Za osnovnošolce in dijake srednje šole pripravljamo projekt, ki je sicer spodbujen s strani Ministrstva za kulturo in Javne agencije za knjigo, glavno delo pa opravimo splošne knjižnice – v sodelovanju z osnovnimi šolami in srednjo šolo na našem območju. Sedmošolci z vseh osnovnih šol na našem območju in dijaki prvih letnikov srednje šole na Muti nas obiščejo v dogovorjenem terminu in pri nas preživijo eno ali dve uri. Program, ki ga izvedemo zajema spodbude za branje, seznanjanje z osnovnim znanjem o organiziranosti splošnih knjižnic, poslovanju in pogojih članstva ter osnove informacijskega opismenjevanja s poudarkom na samostojnem iskanju gradiva po računalniškem katalogu in dostop do elektronskih knjig na portalih Cobiss Ela in Audibook. Projekt v knjižnici Radlje izvedemo na interaktiven način, kjer učenci in dijaki aktivno sodelujejo. Uporabo knjižnično informacijskega sistema, ki jim jo predstavimo, tudi preizkusijo v praksi, saj menimo, da je poznavanje KIS ključnega pomena kot podpora pri njihovem nadaljnjem izobraževanju in spodbuda za obiskovanje knjižnic in uporabo knjižničnih storitev. V okviru projekta učenci in dijaki prejmejo izbrano knjigo. Koordinatorjem projekta na šolah priporočamo, da knjigo vključijo v šolski proces kot obvezno čtivo, ki ga bodo pri pouku obravnavali. Projekt ocenjujemo tako splošne knjižnice

kot šole kot zelo dobro priložnost, da podamo učencem in dijakom koristne informacije na področju branja in uporabe knjižničnih storitev.

7) Druge dogovorjene oblike spodbujanja branja za OŠ, SŠ in vrtce.

- **dejavnosti za osnovnošolce, ki jih izvajamo po dogovoru s šolskimi knjižničarji, učitelji in vzgojitelji.** Oblikovane dejavnosti so posebej primerne za posamezne razrede in jih pred začetkom šolskega leta predstavimo na sestanku za šolske knjižničarje. Ključno je namreč dobro povezovanje z vsemi osnovnimi šolami, saj tako šole kot knjižnice ugotavljamo, da skupni cilj: izboljšanje branja in bralnih navad lahko pri otrocih in mladini dosežemo le z dobrim sodelovanjem. Tudi v letu 2025 smo dejavnosti za četrte, pete in šeste razrede vseh osnovnih šol izvedli v vseh krajevnih knjižnicah, kar je velik uspeh. Zelo dobro smo izpeljali tudi dejavnosti za prvo triletje. Manj uspešni smo pri dogovarjanju obiskov osmih in devetih razredov, predvsem zaradi natrpanih urnikov in težav pri usklajevanju terminov. Verjamemo, da se bodo posamezni razredi iz šol do konca šolskega leta še dogovorili za sodelovanje in obisk knjižnice.

- **KNJIŽNE URICE v knjižnici Podvelka** so oblika spodbujanja obiskovanja knjižnice in branja za skupino iz vrtca v Podvelki. Ključno je dobro sodelovanje knjižničarke in vzgojiteljice, ki na književni uri predstavljata vsebine ali vsebinske sklope z uporabo knjig in priročnikov za najmlajše. Pri tem uporabita različne metode in pristope: ustvarjalne delavnice, reševanje ugank in igre.

6.3 Dejavnosti za SPODBUJANJE BRANJA PRI ODRASLIH

8) Bralno-pogovorna srečanja in bralne ure v domu za starejše občane v Radljah

V letu 2025 so v Knjižnici Radlje že utečeno delovale tri bralne skupine:

- bralno-pogovorna srečanja v knjižnici na Muti pod vodstvom bibliotekarke Aleksandre, kjer so se srečali 8 krat,
- bralni klub v Radljah pod vodstvom Martine Vajs in bibliotekarke Tanje s šestimi srečanji in
- bralno-pogovorna srečanja v knjižnici Radlje pod vodstvom Brede Bobovnik in bibliotekarke Aleksandre s sedmimi srečanji.

V okviru približevanja knjige starejšim izvajamo bralne ure v domu Mavida na Hmelini v Radljah; v letu 2025 je bibliotekarka Aleksandra izvedla štiri.

V letu 2025 so se v radeljski knjižnici začela tudi bralna srečevanja uporabnikov CUDV Črna, stanovanjske skupnosti v Radljah. Srečevanja vodi Alenka Gosak Gačnik kot prostovoljka. Srečali so se devetkrat in bili zelo zadovoljni s pomočjo pri izbiri primernega čtiva in siceršnji podpori knjižnice.

Sodelovanje v bralnih skupinah je odlična izbira tako za bralce, ki radi berejo in delijo svoje bralne vtise kot za tiste, ki ne berejo veliko in dobijo na srečanjih dobra priporočila za branje. Za stanovalce doma za starejše in za uporabnike iz stanovanjske skupnosti pa pomeni pomembno druženje ob knjigah, ki so skrbno izbrane tako z ozirom na tematiko kot na potrebne prilagoditve.

9) Predstavitve knjig in literarni dogodki

Na literarne večere povabimo pisatelje, ki so uveljavljeni ali celo poklicni pisatelji ter pisatelje, ki se s pisanjem ukvarjajo ljubiteljsko. Srečanje z avtorji in predstavitve knjig so

najboljša spodbuda za branje. Vseh šest literarnih večerov smo izvedli v osrednji knjižnici, prav tako štiri literarne delavnice, ki so potekale v soorganizaciji z JSKD OI Radlje.

Dva dogodka sta bila povezana z začetkom in zaključkom bralne značke za odrasle Korošci pa bukve beremo, ostale smo izbrali na podlagi aktualnosti, predstavitve domačih avtorjev in usklajenih dogovorov:

- 6. februar, OK Radlje: predstavitev knjige: Srečko Lampret: Stihi duše in srca,
- 27. februar, OK Radlje: predstavitev knjige: Jerneja Čoderl in sorodniki: Drobiž pod Kopami,
- 28. marec, OK Radlje: predstavitev knjige: Ivana Hauser: Tri dediščine in astro dvojčka,
- marec in april, OK Radlje: literarna delavnica z dr. Davidom Bedračem, štiri srečanja, v soorganizaciji JSKD OI Radlje,
- 24. april, OK Radlje: kantavtorica Lidija Verčkovnik in zaključek bralne značke za odrasle Korošci pa bukve beremo,
- 9. oktober, OK Radlje: otvoritev 16. sezone bralne značke za odrasle Korošci pa bukve beremo: Anton Krepek in Petra Škarja: Junaki 3. nadstropja,
- 24. oktober, OK Radlje: literarni večer s člani literarne skupine Utrip Zgornje Drave in predstavitev publikacije: Naših 25 let, XI. zbornik literarne skupine Utrip Zgornje Drave,

10) Predstavitve strokovnih knjig in predavanja.

Organiziramo jih glede na aktualna dogajanja, izide knjig ter glede na zaznane interese v našem okolju. V letu 2025 smo izvedli 16 predavanj ali predstavitev knjig, od teh 12 v osrednji knjižnici Radlje, 2 v KK Muta in po eno v KK Podvelka in v KK Vuzenica:

- 23. januar, OK Radlje: predstavitev knjige: Polona Andrejčič-Mušič: Oljčni listi so vir lepote in zdravja,
- 28. januar, OK Radlje: predavanje ob mednarodnem dnevu spomina na žrtve holokavsta: Genocid v Ruandi, soorganizator: Občina Radlje,
- 13. februar, OK Radlje: predstavitev knjige: Uroš Perko, Mojca Volkar Trobevšek: Pozdravljeno, življenje!,
- 5. marec, KK Vuzenica: predavanje Miše Pušenjak: Vrtnarimo z Mišo in razstava njenih knjig,
- 13. marec, KK Muta: predstavitev knjige: Nuša Hamler: Semenarimo z ljubeznijo. Predstavi se tudi društvo Ajda Koroška,
- 17. marec, KK Podvelka: predavanje Jožice Okrogelnik: Kaj je dobro imeti v svojem zeliščnem vrtu,
- 18. marec, KK Muta: predstavitev Filatelističnega društva Drava,

- 3. april, OK Radlje: predstavitev knjige: dr. Marjan Linasi: Jugovzhodna Koroška 1918-1920,
- 8. april, OK Radlje: predavanje: Andreja Brence: Pridelava jagodičja za družino in prodajo, organizira: KGZS-Zavod Celje,
- 15. maj, OK Radlje: predavanje dr. Cirila Slemenik Pušnik: Srčno popuščanje in varna raba zdravil, soorganizator: Koronarno društvo,
- 20. maj, OK Radlje: prireditve ob svetovnem dnevu čebel: okrogla miza in otvoritev makete čebelnjaka Mihaela Ambrožiča, soorganizator Zavod Radela,
- 13. junij, OK Radlje: delavnica z Medejo Pravdič Matijaško: Zvočna sprostitev ob gongu in holističnih glasbilih, soorganizira Sonček, Koroško društvo za cerebralno paralizo,
- 29. september, OK Radlje: Pogovorni večer Hospickafe: Zuhra Horvat: Aromaterapija za vsak dan, soorganizira Hospic Koroška,
- 15. oktober, OK Radlje: predstavitev publikacije in okrogla miza ob izdaji biltena Koroški brigadirji in njihove brigadirske zgodbe razstava. Za dogodek je pripravljena tudi razstava. Soorganizator: Medobčinsko društvo brigadirjev Koroške,
- 21. november, OK Radlje: ogled filma Zadnji dnevi in predstavitev knjižice Obujeni spomini II., soorganizator: ZB NOB Radlje ob Dravi,
- 11. december, OK Radlje: predstavitev knjige: Mirko Krašovec: Zarota judežev,

11) Potopisna predavanja

Med strokovna predavanja štejemo tudi **potopisna predavanja**, ki pa jih ločimo od ostalih, saj imajo svojo specifiko in »svojo publiko«, ki ji je tovrstna oblika predstavitve potovanj posebej všeč. Pri izbiri dajemo prednost popotnikom domačinom, ki želijo predstaviti svoja potovanja ter popotnikom, ki so svoje popotniške izkušnje zapisali v knjigi. V letu 2025 smo skupno izvedli pet potopisov, vse v osrednji knjižnici:

- 9. januar: Gordana Zalar: Z motorjem na svilno pot za dober namen,
- 20. februar: Peter Zupanc in žena Bella: Kitajska od znotraj,
- 27. marec: Zoran Furman: Namibija in Južna Afrika, soorganizira Sonček, Koroško društvo za cerebralno paralizo
- 13. november: Marinka Dretnik: Oceanija, Salamonovi otoki, Tonga,
- 4. december: Mohamed Laissani: Skrivnostna Alžirija

12) Predstavitveni ogledi knjižnic

So oblike, ki pogosto vključujejo še druge dejavnosti, na primer voden ogled razstave, delavnico, predstavitev in podobno. Namenjeni so predvsem zaključenim interesnim skupinam in se izvedejo praviloma po vnaprejšnjem dogovoru, da se predstavitev lahko povsem prilagodi potrebam udeležencev. V letu 2025 smo beležili štiri predstavitve. Tri so

bile namenjene skupinam oseb s posebnimi potrebami, ena pa skupini programa socialne aktivacije.

13) Odprtja razstav in vodeni ogledi razstav

Likovne, fotografske in druge razstave organiziramo v knjižničnih prostorih v glavnem v sodelovanju z JSKD OI Radlje ali na pobudo lokalnih društev, ustanov in posameznikov, ki jim naši pogoji ustrezajo. Večino razstav organiziramo v osrednji knjižnici v Radljah, za manjše razstave so primerni tudi prostori knjižnic na Muti, v Podvelki in v Ribnici na Pohorju. Večinoma organiziramo tudi odprtja razstav – v skladu z dogovorom z razstavljavci. Razstavljavcem je kljub slabšim pogojem (prostor, osvetlitev) razstavljanje v knjižničnih prostorih zanimivo, ker so razstave vedno na ogled v času odprtosti knjižnice ter je obisk razstav prost. Pri odločanju dajemo prednost lokalnim društvom ter posameznikom in razstavam, ki so tematsko vezane na knjigo ali branje. Pomembne so tudi razstave otroških del, ki jih pripravljamo v sodelovanju s šolami in vrtci, saj se z njimi knjižnični prostori popestrijo.

Večje razstave:

- januar: galerija OK Radlje: razstava Hans Joachim Uthke: Risbe k aforizmom Georga Christoph Lichtenberga,
- januar: KK Muta: razstava likovnih del likovne sekcije KD Studenci Maribor,
- februar: KK Muta: razstava na temo Maksima Gasparija: likovna sekcija STIL, KD Studenci Maribor,
- februar: galerija OK Radlje: razstava Vrata - zunanja podoba notranjosti? Avtor: Matjaž Marinček,
- marec: galerija OK Radlje: razstava Črno beli svet domišljije, razstavljajo učenci OŠ Radlje, mentorja: Lucija Gosak in Gregor Pečolar, soorganizator: JSKD IO Radlje
- maj: galerija OK Radlje: razstava "Tu se je smrt utrudila do smrti": slovenske žrtve Auschwitza, avtor: Boris Hajdinjak, Sinagoga Maribor,
- maj: KK Muta: razstava Slikanje s kristalčki, avtorica: Sonja Vrhnjak,
- oktober: galerija OK Radlje: razstava slik Srečka Frühaufa: Od realizma do abstrakcije,
- oktober: KK Muta: razstava fotografij o šolstvu na Muti – ob otvoritvi novega vrtca, avtor Kristl Valtl,
- november: galerija OK Radlje: razstava slik Janeza Repnika.

Manjše razstave in razstave v vitrinah OK Radlje:

- januar: vitrine OK Radlje: razstava klekljanih izdelkov DI in DU Radlje,
- februar: vitrine OK Radlje: razstava ročnih del in unikatnih izdelkov, razstavljajo Čebelice iz Društva kmetič Dravska dolina, krajevna organizacija Ribnica na Pohorju,
- februar: čitalnica OK Radlje: razstava Ljubezen na vasi, avtor: Jože Kovač,
- april: vitrine OK Radlje: razstava ročnih del in unikatnih izdelkov: šopki in nakit. Razstavljata: Sonja Šmid in Cvetka Ladinek,
- maj: čitalnica OK Radlje: razstava 15 let bralne značke Korošci pa bukve beremo,
- september: vitrine OK Radlje: Biserka Rutnik: unikatni izdelki iz papirja,
- oktober: čitalnica OK Radlje: Žana Vračun: Mandale,
- november: KK Muta: Srečko Vrhnjak: leseni izdelki za praznično dekoracijo,
- november: vitrine OK Radlje: razstava klekljanih in unikatnih izdelkov. Avtorice: članice Društva klekljaric Koroške, sekcije Nagelj in klekljarice pri DU in DI Radlje.

Tematske razstave, s katerim opozorimo obiskovalce na spominske dneve, praznike, obeležja, rojstne ali druge jubileje slovenskih pesnikov in pisateljev ter drugih znanih osebnosti, na aktualna dogajanja in podobno. Tematske razstave so pomembna oblika promocije knjižničnega gradiva, saj ob razstavi izpostavimo gradivo na temo. Stalna tematska razstava je ob Kresnikovi nagradi v juniju, s katero opozorimo na nagrajene knjige slovenskih avtorjev, saj le-te vidno **označujemo**, kar je v pomoč tako knjižničarjem pri svetovanju in članom pri izbiri gradiva ter dodatna spodbuda za branje del slovenskih avtorjev.

14) Ustvarjalne delavnice in srečanja izvajamo v naših knjižnicah tradicionalno. Na delavnicah uporabljamo knjige in revije kot informacijski vir, vedno pogosteje vključujemo tudi informacijske vire, dostopne na spletu. Cilji ustvarjalnih delavnic so: razvijanje informacijske pismenosti, urjenje motoričnih spretnosti, spoznavanje tehnik in materialov, kreativno reševanje nalog, izmenjava informacij in idej ter kvalitetno preživljanje prostega časa.

Ustvarjalna srečanja za odrasle in otroke potekajo v knjižnici Radlje od oktobra do marca. Hkrati potekata ločeno dve delavnici: za otroke in za odrasle.

Otroci so izdelovali: polstena mila, lončke prepletene z volno, valentinove srčke, škatlice z mafinom, pustne dodatke, ptičke s sporočilom, pomladna knjižna kazala, peresnice + lončki za pisala, jesenske vetrne zvončke, dekoracijo za vrata, adventni koledar, kozarce za sveče in steklenice z lučkami, obeske za društvo Tobi, ulite sveče in piškote v čokoladi.

V delavnicah za odrasle so udeleženke izdelovale: fraktalno risbo, poslikano svileno ruto, nakit iz mase fimo s soljo in alkoholnim tušem, svečnik in posodico iz das mase po predlogi, fimo nakit z reliefnim odtisom in zlatimi lističi, različne osnove za aranžma iz naravnih materialov in drobne okraske iz filca.

V počitniških ustvarjalnih ponedeljkih v juliju in avgustu so otroci izdelovali: kocko za jogo za otroke, obeske z imenom in knjižna kazala, igro: poimenuj stvari na črko, igro spomin, fliper na krožniku, igro ugani kdo trka, izdelke s 3D pisali in igro: poimenuj tri stvari.

Ustvarjalne delavnice so tudi vključene v pravljíčne ure, knjižne urice, potekajo po predstavah in podobno. Te delavnice niso posebej evidentirane ker so dopolnitev druge dejavnosti, čeprav terjajo veliko priprav, uvod v ustvarjanje, natančna navodila, pomoč in vodenje pri izvedbi.

15) Druge predstavitve in dejavnosti

Pod druge dejavnosti prištevamo različne delavnice, ki jih izvedemo kot nadaljevanje predavanj ali samostojno s ciljem informiranja udeležencev o različnih tehnikah za izboljšanje življenja. Pod druge dejavnosti evidentiramo tudi aktivnosti, ki terjajo veliko priprav in dela celotnega kolektiva in so namenjene spodbujanju obiskovanja knjižnice in branja:

Bralna značka za odrasle Korošci pa bukve beremo. Pod skupnim nazivom in pod podobnimi pogoji izvajamo bralno značko vse koroške splošne knjižnice. Dejavnost je zasnovana tako, da lahko sodelujejo tudi osebe, ki imajo iz različnih razlogov omejeno sposobnost razumevanja besedil. S tem vključimo osebe s posebnimi potrebami in invalide. V aprilu 2025 je bilo oddanih 134 bralnih kartonov in udeleženci so knjižno nagrado in praktično darilo prevzeli v knjižnici na zaključni prireditvi.

V letu 2025 smo prvič izvedli **izlet za udeležence knjižničnih skupin** kot nagrado ob zaključku sezone. Povabili smo udeležence bralnih in ustvarjalnih srečanj. Obiskali smo

Univerzitetno knjižnico Maribor, kjer so nam pripravili voden ogled ter botanični vrt Univerze Maribor v Pivoli, prav tako z vodenim ogledom. Za zaključek smo se družili ob kosilu. Odziv je bil dober. Vseh 34 udeležencev izleta je bilo izjemno zadovoljnih in so pozdravili to prijazno gesto knjižnice.

Počitalci - počitniški bralci je oblika spodbujanja branja, ki jo izvajamo v poletnih počitnicah. Sodelujoči osnovnošolci in dijaki v počitniškem projektu prejmejo knjižico z navodili in zbirajo žige za prebrane knjige. Knjige si sodelujoči sami izberejo, morajo pa biti primerne njihovi starosti. Določeno število prebranih knjig prinaša praktične nagrade. Projekt izvajamo v vseh krajevnih knjižnicah. Nagrajenci so povabljeni na zaključek, kjer se zabavajo s povabljenim gostom in sodelujejo v nagradnem žrebanju. V letu 2025 smo 11 počitalcem podarili nahrbtnik za tri prebrane knjige in 101 počitalcu še majico za pet prebranih knjig ter 5 sestavljanek Čebela bere med za najlepše knjižice.

Mini bralec – počitniška bralna akcija z namenom spodbujanja družinskega branja. Oblikovali smo jo za predšolske otroke, ki se ne morejo vključiti med počitalce. Vključeni otroci so morali z družinskim članom obiskati knjižnico, si izposoditi poleg določene knjige še dve po lastni izbiri, jih prebrati ter vtise narisati v knjižico. Določeno knjigo je spremljal zajček, s katerim so se otroci doma igrali in mu pravljice pripovedovali. Ob vračilu izpolnjene knjižice in knjig so otroci prejeli nahrbtnik za nagrado. V letu 2025 smo nahrbtnik za nagrado podarili 56 minibralcem.

PRAVLJIČNI DEVŽEJI so novost, ki smo jo uspešno uvedli v letu 2025 in so skupni projekt koroških splošnih knjižnic, katerega koordinatorka je Koroška osrednja knjižnica na Ravnah. Vsaka od štirih knjižnic enkrat letno (devžeji se menjajo na 3 mesece) pripravi idejo in navodila ter osnovni material za izdelavo preprostega izdelka. Doda priporočila za branje knjig. Vse je spravljeno v kuverti – devžeju. Na podlagi vzorčne kuverte vsaka knjižnica sama pripravi kuverte z vsem potrebnim za svoje uporabnike. Praviloma pravljичne devžeje dobijo otroci, ki želijo ustvarjati doma, izjemoma jih damo tudi otrokom, ki skupaj s starši ustvarjajo v knjižnici. Pravljični devžeji so mladim bralcem in ustvarjalcem na razpolago v vseh enotah Knjižnice Radlje. V letu 2025 smo jih razdelili 240.

16) Širša promocijska dejavnost knjižnice poteka v glavnem v sodelovanju z vsemi slovenskimi splošnimi knjižnicami ali še širše, v katere so vključene še druge ustanove in

organizacije. Cilj skupne promocije je večja prepoznavnost in pojavljanje v nacionalnih medijih. Splošne knjižnice namreč več ali manj delujemo vsaka v svojem lokalnem okolju in je tovrstnih priložnosti malo.

V letu 2025 smo v aprilu izvedli dejavnosti, ki so povezane s svetovnim dnevom mladinskih knjig in knjig nasploh ter v novembru dejavnosti, ki so povezane s tednom slovenskih splošnih knjižnic.

6.4 SREDSTVA IN KADRI za izvedbo dejavnosti in prireditev

1) Sredstva: večina sredstev, ki jih beležimo in izkazujemo pod postavko »sredstva za prireditve«, je potrebnih za materialne stroške za pripravo prireditev, za nagrade udeležencem ter za storitve izvedbe. Za izvedbo vseh prireditev smo v letu 2025 porabili 9.335 €, v letu 2024 pa 9.881 €. Stroški vključujejo tudi stroške promocije knjižnične dejavnosti.

2) Kadri: za izvajanje dejavnosti in prireditev skrbimo vsi zaposleni v knjižnici. Med vse strokovne delavce so razdeljene posamezne dejavnosti. Delavci ob načrtovanju in izvajanju dejavnosti skrbijo tudi za njihovo razvijanje ter prilagajanje spremembam sodobne družbe. S kadrovsko okrepitvijo v letu 2024 in 2025 smo nekatere dejavnosti, ki so zelo pomembne za doseganje najpomembnejših ciljev knjižnične storitve lahko izboljšali. Kljub temu pa nam še vedno primanjkuje strokovnega kadra, ki ga bomo pridobili v naslednjih dveh letih. Pri nekaterih dejavnostih so vključeni prostovoljci: občani, ki lahko in želijo sodelovati s svojimi sposobnostmi in znanji. V letu 2025 so pri izvedbi dejavnosti sodelovali trije prostovoljci: dve pri bralnih skupinah in eden pri razstavah. Skupno število prostovoljno opravljenih ur je bilo 55.

7 ZAPOSLENI V KNJIŽNICI

V začetku leta 2025 je bilo v knjižnici redno in po pogodbah zaposlenih: 7,8625 delavcev, od tega: 1 direktor, 0,80 računovodsko-administrativnega delavca in 6,0625 strokovnih delavcev. 1. junija smo na podlagi soglasij občin ustanoviteljic zaposlili dodatno strokovno delavko, knjižničarko. Število redno zaposlenih se je tako povečalo za enega strokovnega delavca.

oblika zaposlitve	delovno mesto	Stanje 01.01.2025 (število delavcev)	Stanje 31.12.2025 (število delavcev)
redna zaposlitev	direktor	1	1
	administrativno- računovodski delavec	0,80	0,80
	čistilka	0	0
	knjižničar	1	2
	višji knjižničar	1	1
	bibliotekar	4	4
	skupaj število redno zaposlenih	7,80	8,80
zaposlitev po pogodbi	bibliotekar	0,0625	0,0625
	SKUPAJ VSI ZAPOSLENI	7,8625	8,8625

Na podlagi soglasja vseh občin ustanoviteljic, je bil 2. 10. 2024 sprejet nov Pravilnik o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v Knjižnici Radlje ob Dravi in na 1. dopisni seji Sveta zavoda 17. 12. 2024 zaradi uveljavitve novega plačnega sistema sprejet Pravilnik o spremembah Pravilnika o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v Knjižnici Radlje ob Dravi.

Nov pravilnik o sistemizaciji na podlagi Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe določa minimalno zaposlitev 9 strokovnih delavcev, od teh 5 bibliotekarjev, direktorja, 1 računovodsko administrativnega delavca ter 0,5 hišnika in 0,5 čistilke, s tem da se tehnična delovna mesta lahko nadomestijo z zunanjimi izvajalci, kot je to urejeno sedaj.

Ker knjižnica minimalnih zaposlitev še ne dosega in s tem ne izpolnjuje pogoja za izvajanje knjižnične javne službe, smo občinam ustanoviteljicam v začetku leta 2025 poslali načrt za izpolnitev pogoja, ki predvideva postopno zaposlitev potrebnih delavcev do leta 2027. Vse občine ustanoviteljice so se z načrtom strinjale.

Vsi zaposleni izpolnjujejo pogoje za delo na delovnih mestih. Novo zaposlena knjižničarka se pripravlja na opravljanje bibliotekarskega izpita, ki ga mora opraviti v roku enega leta od zaposlitve.

Kadrovski primanjkljaj vpliva tako na izvajanje naših osnovnih dejavnosti, pri katerih smo stalno pred prilagajanjem lestvice prioritet, kot na veliko tveganje, da sploh zagotovimo izvajanje knjižnične dejavnosti ob odsotnosti več zaposlenih zaradi različnih razlogov.

8 STROKOVNO BIBLIOTEKARSKO DELO

V letu 2025 smo za potrebe strokovne obdelave podatkov o knjižničnem gradivu **prevzeli iz vzajemne baze 2.353 bibliografskih zapisov**. Vse podatke smo ob prenosu v svojo bazo podatkov uredili in prilagodili našim zahtevam in našemu stanju.

V slovensko bazo bibliografskih podatkov smo prispevali **9 zapisov monografskih publikacij**. Bibliografski podatki v sistemu vzajemne katalogizacije omogočajo učinkovito nadaljnje delo z gradivom v lokalni bazi podatkov: iskanje z iskalnimi orodji, kasnejše dopolnjevanje bibliografskih podatkov in podatkov o zalogi, urejanje, izdelava seznamov, statistik in podobno.

Tudi v letu 2025 smo priporočilne sezname knjižničnega gradiva izdelovali v sistemu COBISS+, kar pomeni za uporabnike takojšnjo informacijo o dostopnosti gradiva v naših knjižnicah.

V letu 2025 smo tako kot prejšnja leta izvajali zelo omejeno domoznansko dejavnosti, skraćeno zgolj na zbiranje podatkov in člankov z domoznansko vsebino v papirnati ali elektronski obliki. Bibliografsko člankov zaradi pomanjkanja kadrov še ne obdelamo.

Kljub kadrovski stiski sodelujemo v projektu Dobreknjige.si, v katerem strokovni delavci po knjižnicah oblikujejo priporočila za branje ter tako prispevajo vsebine na skupnem knjižničnem portalu, ki je namenjen bralcem, da se tako lažje odločijo za ustrezno čtivo. V letu 2025 je ena vnašalka-bibliotekarka pripravila 5 zapisov – priporočil za branje. Skupno je Knjižnica Radlje ob Dravi v bazo zapisov prispevala 61 priporočil in samo v letu 2025 zagotovila 45.193 ogledov na portalu Dobreknjige.si.

V letu 2025 smo se udeležili več strokovnih izobraževanj, ker je bila ponudba tudi pestra. Nekatera izobraževanja so nujna za delo v vzajemni katalogizaciji in obdelavi bibliografskih

podatkov, nekatera pa za spodbujanje k branju pri različnih ciljnih skupinah. Tudi v letu 2025 je precej izobraževanj potekalo virtualno z orodji kot so Zoom ali MS Teams, kar je dobrodošlo za organizacijo dela, ima pa po drugi strani tudi določene pomanjkljivosti. Cilj vsakoletnega načrta je, da se vsaka strokovna delavka udeleži vsaj enega izobraževanja v stroki in cilj smo v letu 2025 dosegli.

Obe novi sodelavki sta se usposabljali za učinkovito strokovno delo pod mentorstvom bibliotekarke iz kolektiva. Pri usposabljanju, ki je obvezni del priprave na strokovni izpit, so seveda vključene vse zaposlene v knjižnici po posameznih področjih dela. Knjižničarka, zaposlena od 1. 8. 2024 je v aprilu 2025 strokovni izpit opravila; druga, zaposlena od 1. 6. 2025 se pripravlja na opravljanje v februarju 2026.

10. novembra 2025 smo v OK Radlje pripravili 2. strokovno srečanje Koroške dobre prakse. Koroške splošne knjižnice smo se namreč dogovorile, da bomo Koroške dobre prakse kot predstavitev in izmenjavo dobrih idej izvajali enkrat letno, vsakič v drugi koroški osrednji knjižnici. Bibliotekarki Tanja Repnik in Vesna Dobnik sta predstavili čajanke s knjigo, ki jih že vrsto let izvajamo v sodelovanju z OŠ Muta.

9 PROSTORI knjižnice in OPREMA

9.1 PROSTORI knjižnice

Knjižnica Radlje ob Dravi ima skupaj 1300 m² uporabne površine, s tem da 61 % skupne površine meri osrednja knjižnica v Radljah: prostor za knjižnično dejavnost in za delavce knjižnice ter skladišče.

Iz tabele so razvidni podatki o površini knjižnice ter število čitalniških sedežev – stanje v letu 2025:

Površina v m ²	Radlje	Muta	Vuzenica	Podvelka	Ribnica na Pohorju	Kapla	Knjižnica skupaj
uporabna površina za knjižnično dejavnost	624	187	78	145	56	45	1135
uporabna površina za delavce knjižnice in skladišče	165	0	0	0	0	0	165
Skupaj površina	789	187	78	145	56	45	1300
število čitalniških sedežev	68	10	8	10	7	12	113

V Ribnici na Pohorju smo v drugi polovici leta 2025 s pomočjo in v soglasju z občino preuredili sosednji pritlični prostor v otroško čitalnico, v kateri je tudi del gradiva za otroke in mladino. Tako se je površina knjižničnih prostorov povečala s prej 41 na zdajšnjih 56 m².

S preselitvijo krajevne knjižnice Vuzenica konec leta 2022 in preselitvijo izposojevališča na Kapli iz šolskega prostora v sosednjo stavbo v septembru 2023, so vse organizacijske enote Knjižnice Radlje ob Dravi ustrezno opremljene in pogoji za izvajanje knjižnične dejavnosti izboljšani. V Vuzenici in Ribnici na Pohorju so ob knjižničnih prostorih na razpolago sosednji skupni prostori, kjer izvajamo prireditve in dejavnosti. Ker gre za racionalno souporabo skupnih večnamenskih prostorov, jih ne moremo navajati kot prostore knjižnice.

9.2 OPREMA

1) Računalniška oprema

Pomemben del opreme knjižnice je opremljenost z računalniškimi delovnimi postajami za uporabnike. S tem je uporabnikom omogočen dostop do knjižničnega kataloga in drugih informacij javnega značaja ter hkrati ponujena dodatna storitev knjižnice – uporaba računalniških programov za individualno rabo ter tisk in preslikava dokumentov. Knjižnice so različno opremljene, predvsem v odvisnosti od sredstev, ki jih občine namenijo za nakup opreme in od možnosti, ki jih knjižnični prostori omogočajo.

Spodnja tabela izkazuje podatke o številu opreme, ne pa tudi o stanju, oziroma starosti in o vrsti opreme, ki pa v tem trenutku ni zaskrbljujoča. Zaposleni uporabljamo programe MS Office 365, ker omogoča okolje v oblaku lažje delo vseh zaposlenih, ki delajo na različnih lokacijah.

Iz tabele je razvidno, da v knjižnici na Kapli ni računalniške opreme niti za zaposlene, niti za uporabnike. Opremo namreč zagotavlja osnovna šola, ker knjižnica združuje tako šolsko kot splošno knjižnico. V drugih enotah opremljenost z računalniki ustreza povprečnemu povpraševanju, oziroma potrebam uporabnikov. V osrednji knjižnici v Radljah, v krajevni knjižnici (KK) Vuzenica v KK Podvelka in deloma v KK Muta so računalniki za uporabnike prenosni, tako lahko hitro uredimo računalniško učilnico za do 10 uporabnikov v vsaki od naših knjižnic. Prenosniki za Radlje in Vuzenico so bili kupljeni v letu 2021 v okviru projekta Čebela bere med prav z namenom večje mobilnosti in s tem večje uporabnosti opreme. Prav tako bomo v bodoče za uporabnike kupili prenosne računalnike, kot smo to realizirali v letu 2025 v KK Muta.

Vse enote so tudi opremljene z večopravilnimi napravami, na katerih je poleg tiskanja možna preslikava in kopiranje dokumentov, oziroma gradiva.

Internetni dostop je povsod urejen v skladu z najugodnejšimi možnostmi. V osrednji knjižnici Radlje je uporabnikom omogočen brezžični dostop do interneta preko omrežja Libroam/Eduroam. Brezžični dostop je omogočen tudi v vseh krajevnih knjižnicah. V vseh enotah knjižnice je internetna povezava nujna za avtomatizirano izposajo, saj je elektronski katalog nameščen na oddaljenem strežniku inštituta IZUM.

Nova računalniška in informacijsko komunikacijska oprema v letu 2025:

Lokacija:	Nova IKT oprema v letu 2025	Finančni vir:
Oprema za delovna mesta zaposlenih – knjižnica Radlje	1 prenosni računalnik 1 računalnik 3 monitorji	lastna sredstva in presežek prihodkov iz leta 2024
Knjižnica Muta	2 prenosna računalnika za uporabnike v KK Muta	Občina Muta in Ministrstvo za kulturo

Opremljenost knjižnic in izposojevališč z računalniško opremo – stanje konec leta 2025:

	Radlje	Muta	Vuzenica	Podvelka	Ribnica na Pohorju	Kapla	Knjižnica skupaj
računalniki za zaposlene	10	1	1	1	1	0	14
računalniki za uporabnike	10	4	4	2	0	0	20
tiskalniki za uporabnike	1	1	1	1	1	0	5

2) Pohištvena in druga oprema v knjižnici

Vse naše knjižnice so ustrezno opremljene s pohištveno in drugo opremo, ki pa jo seveda postopno obnavljamo in dopolnjujemo pretežno v dogovoru s posameznimi občinami, da načrtujejo investicije v svojih proračunih.

Nova pohištvena in druga oprema v letu 2025:

Lokacija:	Nova pohištvena in druga oprema v letu 2025	Finančni vir:
Oprema za delovna mesta zaposlenih – knjižnica Radlje	3 pisarniški stoli 3 pisalne mize s predalnikom	lastna sredstva
Knjižnica Podvelka	3 stenski knjižni regali za KK Podvelka	Občina Podvelka
Knjižnica Ribnica na Pohorju	20 otroških stolov za KK Ribnica na Pohorju	Občina Ribnica na Pohorju
Knjižnica Vuzenica	1 pisarniški stol za knjižničarko	lastna sredstva

Kupili smo tudi opremo, ki je v knjigovodskih listinah zaradi nižjih posamičnih vrednosti vodena kot drobni inventar in je kupljena za izboljšanje dela, oziroma delovnih procesov ter nadomestitev izrabljene opreme: senčila za okna in stranice knjižnih stojal za promocijo gradiva.

Občine posodablajo in opremljajo svoje lokalne knjižnice tudi v sklopu lastnega financiranja ali pridobivajo sredstva iz drugih projektov. Pri tem seveda sodeluje knjižnica s priporočili in izražanjem potreb. V letu 2025 sta občini Muta in Vuzenica opravili vzdrževanje in nakup opreme, ki pa se ne izkazuje v naši poslovni dokumentaciji, zato o njih poročamo ločeno: Občina Vuzenica je opremila KK Vuzenica z dodatnimi stenskimi knjižnimi policami in pohištveno opremo, kot smo jo priporočali glede na potrebe. Namestitev je bila zaključena v začetku leta 2025.

Občina Muta je v KK Muta zamenjala vse luči in namestila dve dodatni stenski knjižni omari. Namestila je tudi projektor in platno v prireditvenem prostoru ter kupila nove stole za obiskovalce.

10 POVEZOVANJE KNJIŽNICE Z OKOLJEM

Pri vsej svoji dejavnosti se knjižnica povezuje lokalno z ustanovitelji, osnovnimi šolami, srednjo šolo, vrtci, zavodi, društvi in podjetji na svojem območju. Predvsem vsebinsko na izvajanje raznih dejavnosti in prireditev močno vplivajo aktivna društva in aktivni posamezniki. Knjižnica vsekakor spodbuja vsako takšno aktivno udejstvovanje in povezovanje v posameznem okolju, saj s tem bogatimo svoja življenja in življenja drugih. Vizija knjižnice sovпада s temi prizadevanji, saj knjižnica želi ostati in postati kraj druženja in srečevanja za različne ciljne skupine. Tudi v letu 2025 smo bili aktivno povezani s Centrom za krepitev zdravja, ki deluje v okviru Zdravstvenega doma Radlje in skupno izvedli različne programe, v katerih center uporabnike spodbuja k uporabi knjižnice in promovira branje. V letu 2025 smo se aktivneje povezali tudi z NIJZ in društvom Hospic Koroška.

Zelo dobro je naše povezovanje in skupno izvajanje nekaterih dejavnosti s CUDV Črna in s stanovanjsko skupnostjo v Radljah ter z VDC-jem Radlje. Prav tako smo vzpostavili aktivnejše sodelovanje z oddelkom prilagojenega programa na OŠ Muta. Že leta sodelujemo z dejavnostmi v domu za starejše občane Mavida v Radljah. Prizadevamo si, da z dejavnostmi za osebe, ki potrebujejo posebno obravnavo, dokazujemo, da je branje z nekaterimi prilagoditvami možno omogočiti domala vsem. S temi uspešnimi prizadevanji smo knjižnice praktični in včasih tudi vzorčni primeri vključujoče družbe.

Zelo dobro sodelujemo z JSKD, območno izpostavo v Radljah. V večletnem sodelovanju se je oblikovalo kar nekaj stalnic, kot so likovne in druge razstave, literarni večeri in podobno. Vsako sodelovanje obogati naše delovanje in popestri dogajanje v knjižnici.

Po strokovni plati sodelujemo z društvi bibliotekarjev, vsi zaposleni smo člani Društva bibliotekarjev Koroške, z drugimi knjižnicami v Sloveniji, Združenjem splošnih knjižnic, Oddelkom za izobraževanje, razvoj in svetovanje ter Oddelkom za raziskave na NUK-u, Javno agencijo za knjigo (JAK-om) in Ministrstvom za kulturo.

Posebej pomembno je sodelovanje z drugimi koroškimi knjižnicami, posebej z Osrednjo knjižnico dr. Franca Sušnika, ki je tudi naša območna knjižnica z zakonsko določenimi območnimi nalogami. Konkretno za uporabnike omogoča dostop do uporabnih in raznovrstnih podatkovnih baz in brezplačno medknjižnično izposajo med koroškimi knjižnicami.

Strokovno povezovanje je v današnji hitro razvijajoči se družbi nujno. Je pomemben vir informacij, neformalnih izobraževanj, vedno pogosteje pa tudi način najcenejšega in učinkovitega izobraževanja, ki ga knjižnice oblikujejo na podlagi uspešnih praks in izvajajo za druge knjižnice.

RAČUNOVODSKO POROČILO JAVNEGA ZAVODA

Računovodsko poročilo obsega bilanco stanja, izkaz prihodkov in odhodkov ter pojasnila k obema računovodskima izkazoma.

Obrazec po katerem se sestavi bilanca je enoten za vse uporabnike EKN, obrazec po katerem se sestavi izkaz prihodkov in odhodkov pa je poseben za druge uporabnike EKN in poseben za določene uporabnike EKN.

RAČUNOVODSKO POROČILO VSEBUJE NASLEDNJE PRILOGE:

1. Priloge iz Pravilnika o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava ((Uradni list RS, št.133/23 in 81/24).

- a) Bilanca stanja
- b) Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev
- c) Stanje in gibanje dolgoročnih finančnih naložb in pojasnil ter druga pojasnila določena s tem pravilnikom
- d) Izkaz prihodkov in odhodkov – določenih uporabnikov
- e) Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka
- f) Izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov
- g) Izkaz računa financiranja določenih uporabnikov
- h) Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti

RAČUNOVODSKO POROČILO VSEBUJE NASLEDNJA POJASNILA:

1. Pojasnila k postavkam bilance stanja
2. Pojasnila k postavkam izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov
  - a) Analiza prihodkov (konti skupine 76)
  - b) Analiza odhodkov (konti skupine 46)
  - c) Analiza poslovnega izida

Zakonske osnove za sestavo računovodskega poročila:

- Zakon o javnih financah, (UR RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18, 195/20 – odl. US, 18/23 – ZDU-10 in 76/23, 24/25 – ZFisP-1, 39/25, 85/25 – ZPJS in 112/25),
- Zakon o računovodstvu (Ur. l. št. 23/99, 30/02 – ZJF-C in 114/06 – ZUE),
- Pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (UR RS, št. 133/23, 81/24 in 51/25)
- Navodila o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna (Ur. l. RS, št. 12/01 do št. 102/10),
- Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava (UR RS, št. 133/23 in 19/24),
- Pravilnik o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev, Ur. l. RS, št. t. 45/05, 138/06, 120/07, 48/09, 112/09, 58/10, 108/13 in 100/15,
- Pravilnik o določitvi neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov (Ur. l. RS, št. 46/03), veljaven do 25.11.2025
- Zakon o plačilnih in javnofinančnih storitvah (ZPJS) (Ur. l. RS, št. 85/25),
- Pravilnik o načinu in rokih usklajevanja terjatev in obveznosti po 37.členu Zakona o računovodstvu (Ur. l. RS, št. 108/13),
- Pravilnik o opredelitvi pridobitne in nepridobitne dejavnosti, Ur. l. RS, št. 109/07, 68/09 in 137/21,
- Slovenski računovodski standardi 2024 (Uradni list RS, št.129/23),
- Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2024 in 2025 (Uradni list RS, št. 123/23, 12/24 in 104/24 - ZPRS2526).

Interni predpisi knjižnice:

- Odlok o ustanovitvi Knjižnice Radlje ob Dravi, (MUV 21/03)
- Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi Knjižnice Radlje ob Dravi (MUV 13/2024 in Uradno glasilo e-občina št.27/2024)
- Pravilnik o računovodstvu Knjižnice Radlje ob Dravi 04.01.2016

1 BILANCA STANJA ZA LETO 2025 IN POJASNILA

Bilanca stanja je računovodski izkaz, ki vsebuje podatke o stanju sredstev ter obveznosti do virov sredstev ob koncu obračunskega obdobja, na dan 31.12.2025. Podlaga za sestavitev bilance stanja so poslovne knjige.

1.1 BILANCA STANJA ZA LETO 2025

		v EUR (brez centov)	
		ZNESEK	ZNESEK
		Tekoče leto	Predhodno leto
	SREDSTVA		
1	Neopredmetena dolgoročna sredstva	11.711,47	11.711,47
2	Popravek vrednosti neop. dolgor. sredstev	11.711,47	11.345,47
3	Oprema in druga opredmetena osnovna sredstva	1.622.850,91	1.576.786,73
4	Popravek vrednosti opreme in drugih opredmetenih osnovnih sredstev	1.571.870,26	1.517.725,69
I.	Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju (1-2+3-4)	50.980,65	59.427,04
1	Denarna sredstva v blagajni	95,84	252,90
2	Dobroimetje pri bankah in drugih finančnih ustanovah	10.551,64	23.474,10
3	Kratkoročne terjatve do kupcev		66,60
4	Dani predujmi in varščine		
5	Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta	32.109,91	25.698,00
6	Druge kratkoročne terjatve		76,00
7	Aktivne časovne razmejitev	221,30	46,18
II.	Kratkoročna sredstva; razen zalog in aktivne časovne razmejitve (1+2+3+4+5+6+7)	42.978,69	49.613,78
	AKTIVA SKUPAJ (I.+II.)	93.959,34	109.040,82
	OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV		
1	Kratkoročne obveznosti do zaposlenih	23.009,51	19.142,23
2	Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	9.141,13	24.823,96
3	Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja	4.030,17	3.166,83
4	Kratkoročne obv.do uporabnikov enotnega kontnega načrta	3.962,11	1.804,65
5	Pasivne časovne razmejitve	1.919,62	
I.	Kratkoročne obveznosti in pasivne časovne razmejitve	42.062,54	48.937,67
1	Dolgoročne pasivne časovne razmejitve	2.438,04	5.333,33
2	Obveznosti za sredstva prejeta v upravljanju	48.542,61	54.093,71
3	Presežek prihodkov nad odhodki	916,15	676,11
II.	Lastni viri in dolgoročne obveznosti	51.896,80	60.103,15
	PASIVA SKUPAJ (I.+II.)	93.959,34	109.040,82

Prilogi k bilanci stanja:

- Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih sredstev
- Stanja in gibanja dolgoročnih finančnih naložb in posojil

Knjižnica v letu 2025 ni prejela nobenih posojil, prav tako tudi ni dala nobenega posojila.

1.2 DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU

Z rednim letnim popisom s stanjem na dan 31.12.2025 smo dosegli, da se knjigovodski podatki o sredstvih in obveznostih do njihovih virov ne razlikujejo od dejanskih. V poslovnih knjigah knjižnica izkazuje neopredmetena dolgoročna sredstva in opredmetena osnovna sredstva kot sredstva v upravljanju (sredstva so prenesena v uporabo in upravljanje knjižnice, vendar nad njimi nimamo lastninske pravice).

Neopredmetena sredstva in oprema se izkazujejo po načelu istovrstnosti in nabavni vrednosti. Nabavno vrednost opredmetenih osnovnih sredstev predstavlja nakupna cena ter vsi stroški, ki jih je mogoče pripisati njegovi usposobitvi za uporabo. Popravek vrednosti se oblikuje posamično, v skladu s predpisanimi stopnjami po metodi enakomernega časovnega obračunavanja-amortizacije.

V letu 2025 so bili oblikovani popravki v višini 86.424,88 €.

Opredmetena osnovna sredstva, ki sodijo med drobní inventar, sem sodijo tudi knjige in neknjižno gradivo, knjižnica 100 % odpíše takoj ob nabavi. Drobní inventar se v poslovnih knjigah vodi do izločitve iz uporabe in sicer po nabavni in odpisani vrednosti. Nabava knjižničnega gradiva se v glavni knjigi knjiži na podlagi prejetih računov dobaviteljev v celotni vrednosti, v katalogizaciji pa se v sistem Cobiss evidentira posamična enota gradiva po dejanski ceni za enoto.

V letu 2025 smo nabavili knjižnično gradivo v vrednosti 66.857,48 €, opremo v vrednosti 11.121,01 € in sicer: 3 prenosne računalnike, 1 osebni računalnik, knjižne regale in police, 20 otroških stolov, 3 monitorje, 4 pisarniške stole ter 3 pisalne mize.

SREDSTVA ZA KNJIŽNIČNO GRADIVO	ZNESEK v EUR
Občina Radlje ob Dravi	10.000,00
Občina Muta	5.000,00
Občina Vuzenica	6.000,00
Občina Podvelka	8.000,00
Občina Ribnica na Pohorju	3.500,00
Ministrstvo za kulturo	29.305,00
Lastna sredstva	5.052,48
SKUPAJ:	66.857,48
NAKAZILA SREDSTEV ZA OPREMO	
Nakup opreme iz lastnih virov	5.266,15
Presežek sredstev iz leta 2024	676,11
Dotacija Občine Podvelka za opremo	2.119,14
Dotacija Občine Muta za opremo	870,83
Dotacija Občine Ribnica na Pohorju za opremo	593,78
Dotacija Ministrstvo za kulturo-IKT	1.595,00
SKUPAJ:	11.121,01

Vsa izločena sredstva iz uporabe so brez sedanje vrednosti, zato njihov odpis nima vpliva na rezultat poslovanja. Skupna vrednost izločenih sredstev na podlagi rednega odpisa znaša 31.914,31 €. V tej vrednosti so zajete knjige v vrednosti 29.532,58 €, ki jih vodimo kot osnovno sredstvo ter oprema in drobní inventar v vrednosti 2.381,73 €.

1.3 KRATKOROČNA SREDSTVA

Kratkoročna sredstva v znesku **42.978,69 €** predstavljajo:

- denarna sredstva v blagajni **95,84 €**,
- denar na poti **200,00 €**,
- denarna sredstva, ki izkazujejo dobroimetje na transakcijskem računu v znesku 10.351,64 €. Stanje teh sredstev je usklajeno s izpiskom podračunu pri UJP po stanju na dan 31.12.2025,

- kratkoročne terjatve do uporabnikov EKN v **višini 32.109,91 €**,
  - a) Občine Radlje ob Dravi v višini 11.338,51 €,
  - b) Občina Muta v višini 7.490,26 €,
  - c) Občina Podvelka v višini 6.273,69 €,
  - d) Občina Vuzenica v višini 6.692,98 €
  - e) Občina Ribnica v višini 290,38 €
  - f) Obresti EZR 24,09 €

- aktivne časovne razmejitve za potrebe razmejevanja kratkoročno odloženih vnaprej plačanih stroškov za naslednje obračunsko obdobje (naročnina za revijo) v višini **40,66 €** ter vnaprej plačana licenca za računalniški program za leto 2026 v višini **180,64 €**.

1.4 KRATKOROČNE OBVEZNOSTI

Kratkoročne obveznosti v znesku **42.062,54 €** sestavljajo:

- g) obveznosti do zaposlenih, za izplačilo decembrskih plač (čiste plače in nadomestila plač, prispevki, davki od plač ter druge obveznosti), ki so bile izplačane v januarju 2026, v višini **23.009,51 €**,

- h) obveznosti do dobaviteljev za še ne zapadle račune v višini **9.141,13 €**,

- i) druge kratkoročne obveznosti v višini **7.992,28 €** so:
  - a) obveznosti delodajalca za davke in prispevke na plače v višini 3.638,55 €,
  - b) ostale kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta 3.962,11 €,
  - c) izplačila KAD za december v višini 372,37 €,
  - d) doplačilo davka od dohodka za leto 2025 v višini 19,25 €.
- j) pasivne časovne razmejitve so
  - e) razmejitve za materialne stroške v višini 919,62 €,
  - f) kratkoročno odloženi prihodki za knjige v višini 1.000,00 €.

1.5 OBVEZNOSTI ZA NEOPREDMETENA IN OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA

Uskladitev terjatev in obveznosti po 37. členu Zakona o računovodstvu v naših poslovnih knjigah izkazujemo na kontu 98-obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje na dan 31.12.2025 naslednje stanje: **51.896,80 €**.

NAMEN	ZNESEK v EUR
Stanje obvez. za sredstva prejeta v upravljanje 1.1.2025	60.103,15
Nabava knjižničnega gradiva od občin	32.500,00
Nabava knjižničnega gradiva od Ministrstva za kulturo	29.305,00
Nabava opreme Občina Podvelka	2.119,14
Nabava opreme iz lastnih virov	5.266,15
Nabava opreme Občina Muta	870,83
Nabava opreme Občina Ribnica na Pohorju	593,78
Nabava opreme MK IKT	1.595,00
Pokriv. stroš. amortizacije v breme sredstev v upravljanje	-81.372,40
Presežek prihodkov nad odhodki za leto 2025	916,15
Stanje na dan 31.12.2025	51.896,80

- Presežek prihodkov nad odhodki za leto 2025 znaša: 916,15 €; sredstva bomo v skladu s sklepom sveta zavoda porabili za nakup osnovnih sredstev ali za nakup knjižničnega gradiva.

- Stanje na kontih skupine 98- obveznosti za sredstva, prejeta v upravljanje je usklajeno z izpisom stanja z občinami ustanoviteljicami: Radlje ob Dravi, Muta, Vuzenica, Podvelka in Ribnica na Pohorju.

2 PRIHODKI IN ODHODKI 2025

V izkazu prihodkov in odhodkov se izkazujejo prihodki in odhodki, ugotovljeni v skladu z zakonom o računovodstvu in slovenskimi standardi. Pri ugotavljanju prihodkov in odhodkov obračunskega obdobja se upošteva načelo nastanka poslovnega dogodka kot tudi načelo denarnega toka.

Kot je razvidno iz naslednje tabele v izkazu prihodkov in odhodkov – določenih uporabnikov, knjižnica izkazuje v obračunskem obdobju od 1. 1. - 31. 12. 2025 dosežene

- prihodke v višini 398.632,44 €
- odhodke v višini 397.668,47 €

Presežek prihodkov nad odhodki 963,97 €

Prikazane so posamezne postavke za leto 2025 in primerjava z letom 2024.

2.1 IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV ZA LETO 2025

		v EUR (brez centov)	
		ZNESEK	ZNESEK
		Tekoče leto	Predhodno leto
	SREDSTVA		
1	Prihodki od prodaje proizvodov in storitev	397.577,89	333.136,94
I.	Prihodki od poslovanja	397.577,89	333.136,94
1	Prihodki od obresti	341,19	765,84
II.	Finančni prihodki	341,19	765,84
III.	Drugi prihodki	713,36	66,60
	CELOTNI PRIHODKI (I.+II.+III.)	398.632,44	333.969,38
1	Stroški materiala	20.410,38	18.819,18
2	Stroški storitev	50.943,71	49.826,14
I.	Stroški blaga, materiala in storitev (1+2)	71.354,09	68.645,32
1	Plače in nadomestila plač	243.186,13	201.309,99
2	Prispevki za socialno varnost delodajalcev	40.445,78	32.481,26
3	Drugi stroški dela	37.629,99	26.898,78
II.	Stroški dela (1+2+3)	321.261,90	260.690,03
III.	Amortizacija	5.052,48	3.919,69
IV.	Ostali drugi stroški		
V.	Finančni odhodki		
VI.	Izredni odhodki		
VII.	Prevrednotovalni poslovni odhodki		
1	Ostali prevrednotovalni poslovni odhodki		
	CELOTNI ODHODKI (I.+II.+III.+IV.+V.+VI.+VII.)	397.668,47	333.255,21
	PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	963,97	714,17
	Davek od dohodka pravnih oseb	47,82	38,06
	Presežek po odbitku davka od dohodka	916,15	676,11
	Povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju (celo število)	8	7
	Število mesecev poslovanja	12	12

Na podlagi 29. člena Odloka o ustanovitvi Knjižnice Radlje ob Dravi bomo presežek prihodkov nad odhodki 963,97 €, zmanjšan za davek od dohodka pravnih oseb v višini 47,82 €, preostanek **916,15 €**, namenili v skladu s sklepom sveta zavoda za nakup knjižničnega gradiva in v opremo, potrebno za delovanje zavoda.

2.2 PRIHODKI GLEDE NA VIR FINANCIRANJA

Pregled prihodkov za leto 2025

1. PRIHODKI IZ OBČINSKEGA PRORAČ.	Tekoče leto	Predhodno leto	Indeks 25/24
a)Občina Radlje ob Dravi	157.194,78	135.453,73	116,05
b)Občina Muta	74.227,46	62.471,52	118,82
c)Občina Vuzenica	64.985,55	54.692,65	118,82
č)Občina Podvelka	58.454,44	49.196,04	118,82
d)Občina Ribnica na Pohorju	26.943,89	22.676,09	118,82
SKUPAJ:	381.806,12	324.490,03	117,66
2. PRIHODKI IZ REPUBLIŠKEGA PRO.	5.355,78		100
3. DRUGI PRIHODKI	10.323,99	8.646,91	119,40
4. Finančni in izredni prihodki	1.146,55	832,44	137,73
SKUPAJ:	398.632,44	333.969,38	119,36

1. PREGLED PRIHODKOV IZ OBČINSKIH PRORAČUNOV	LETO 2025	LETO 2024	Indeks 25/24
a)za materialne stroške	65.900,00	63.800,00	103,29
Občina Radlje ob Dravi	40.120,00	38.842,00	103,29
Občina Muta	8.519,00	8.248,00	103,29
Občina Vuzenica	7.459,00	7.221,00	103,29
Občina Podvelka	6.709,00	6.495,00	103,29
Občina Ribnica na Pohorju	3.093,00	2.994,00	103,30
b)za plače	321.261,90	260.690,03	123,24
Občina Radlje ob Dravi	117.074,78	96.611,73	121,18
Občina Muta	65.708,46	54.223,52	121,18
Občina Vuzenica	57.526,55	47.471,65	121,18
Občina Podvelka	51.745,44	42.701,04	121,18
Občina Ribnica na Pohorju	23.850,89	19.682,09	121,18
	5.355,78		100,00
3.DRUGI PRIHODKI	11.470,54	9.479,35	121,00
drugi prihodki, članarine, zamudnine	10.323,99	8.646,91	119,40
4. Finančni prihodki in izredni prihodki	1.146,55	832,44	137,73
SKUPAJ:	398.632,44	333.969,38	119,36

Drugi prihodki knjižnice predstavljajo članarine, zamudnine za knjižnično gradivo 10.323,99 €.

2.3 PREGLED ODHODKOV ZA LETO 2025 v primerjavi z letom 2024

	LETO 2025	LETO 2024	INDEKS 25/24
01. SPLOŠNI STROŠKI POSLOVANJA	38.370,00	36.922,56	103,92
a) Stroški električne energije	4.010,75	5.077,14	79,00
b) Stroški čiščenja in sanit. material	15.481,58	15.080,82	102,66
c) Stroški ogrevanja in kom. storitve	10.764,17	10.144,23	106,11
č) dvigalo in vzdr. prostorov	5.962,14	4.515,45	132,04
d) Stroški varovanja	2.151,36	2.104,92	102,21
02. PROGRAMSKI STROŠKI	32.984,09	31.722,76	103,98
a) Stroški telefona, CATV,PTT	5.464,06	5.036,00	108,50
b) Vzdr.rač.opreme, OS in DI	3.886,37	3.254,79	119,40
c)Stroški pis.materiala in tonerjev	3.418,42	2.654,37	128,78
č)Stroški prireditvev in promocije	9.334,60	9.881,30	94,47
d)Vzdrž.gradiva, izkaz., zašč.delu	1.571,29	2.727,40	57,61
e)Zavarovalne premije	416,88	416,49	100,09
f)Stroški službenih potovanj	4.901,76	3.500,06	140,05
g)Banč. str.članar.,zdrav.preg.medk	1.737,98	2.043,96	85,03
i)st.notranje revizije,požarni red	119,62	694,64	17,22
j)Stroški pogodb. in avtorsk. dela	2.133,11	1.513,75	140,91
03. AMORTIZACIJA	5.052,48	3.919,69	128,90
a) amortizacija	86.424,88	82.560,88	
b) zmanjšanje amortizacije	-81.372,40	-78.641,19	
04. STROŠKI DELA	321.261,90	260.690,03	123,24
a) plače zaposlenih	243.186,13	201.309,99	120,80
b) prispevki na plače, dod. zav.	40.445,78	35.950,65	112,50
c) regres, jubilejna nag.	16.602,95	9.048,98	183,48
č) stroški prehrane in prevoza	21.027,04	14.380,41	146,22
05. DRUGI ODHODKI	0	0,17	
SKUPAJ ODHODKI (01+02+03+04)	397.668,47	333.255,21	119,33

Na področju stroškov in prihodkov se v letu 2025 večina splošnih stroškov poslovanja ni bistveno spreminjala, največje povečanje se odraža pri vzdrževanju poslovnih prostorov, kjer je prišlo do povečanja za 33 % predvsem zaradi vzdrževalnih del v knjižnici, kjer so se dodatno namestile stranice in poličke na obstoječih regalih v knjižnici, na oknih so se namestili roloji, da lahko vsaj malo ublažimo vedno višje letne temperature v prostorih

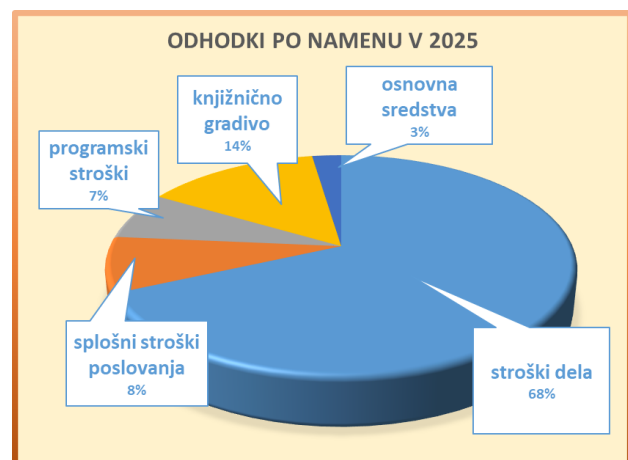
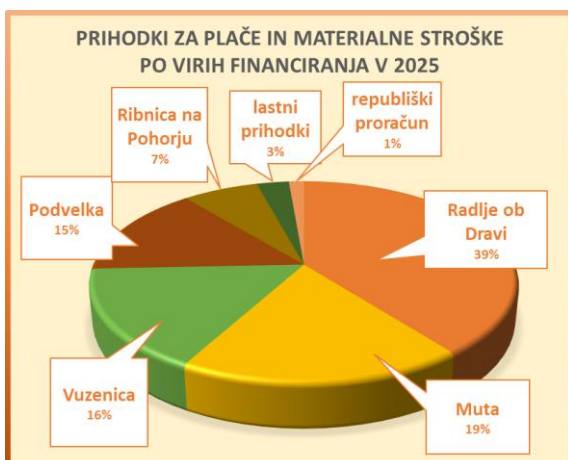
knjižnice, prav tako je bilo potrebno pobeliti prostore ter opraviti manjša popravila na pohištvu. Pri električni energiji izkazujemo manjšo porabo v letu 2025 zaradi:

- deregulacije cen energije ter dobro sklenjene pogodbe za dobavo električne energije za obdobje 2 let,
- dobropisa, izstavljenega zaradi previsoko zaračunane porabe el. energije ob zamenjavi števca konec leta 2024. Zato znesek porabe električne energije v letih 2024 in 2025 ne odraža dejanske porabe in ni povsem primerljiv.

Pri programskih stroških se stroški niso bistveno spremenili, kljub temu, da se je kolektiv povečal za eno strokovno delavko. Na nekaterih segmentih se je povečala deloma poraba, deloma cene: pisarniški material, vzdrževanje računalniške opreme, stroški službenih potovanj, stroški podjemnih pogodb, na nekaterih segmentih pa so ostale enake ali so se celo zmanjšale glede na preteklo leto: stroški prireditev in promocije, vzdrževanje gradiva.

V letu 2025 smo obračunali amortizacijo opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev in oblikovali popravke v višini 86.424,88 €, od tega za knjižnično gradivo v višini 66.857,48 € in v opremo v višini 19.567,40 €. V breme prihodkov smo pokrili amortizacijo v višini 5.052,48 €, v breme obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje pa v višini 81.372,40 €.

Največji del odhodkov je knjižnica porabila za stroške dela. Pri izplačilu plač in izdatkov zaposlenim smo upoštevali Zakon o izplačilu plač v javnem sektorju, Zakon o uravnoteženju javnih financ, Določila Kolektivne pogodbe za kulturne dejavnosti v RS in objave sprememb v Uradnih listih. Od 1. januarja 2025 dalje se v javnem sektorju uporablja nov plačni sistem, opredeljen v Zakonu o skupnih temeljih sistema plač v javnem sektorju (ZSTSPJS), ki je prinesel kar nekaj novosti pri plačnih razredih in preverbah. Posledično se je masa plač dvignila. Stroški dela se nanašajo na osem redno zaposlenih ter dodatno zaposlitev od junija 2025 dalje. Prispevki iz plač in na plače ter dohodnina so obračunani po stopnjah in so odvisni od plač. Premije za kolektivno dodatno pokojninsko zavarovanje (KAD) so obračunane in plačane po predpisani lestvici. V letu 2025 smo izplačali regres za letni dopust v višini minimalne plače povečane za 5% za vse zaposlene delavce. Povračila stroškov prehrane in prevoza na delo so izplačane glede na dneve prisotnosti po Uredbi o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja.

2.4 PREGLED ODHODKOV ZA LETO 2025 v primerjavi s finančnim načrtom

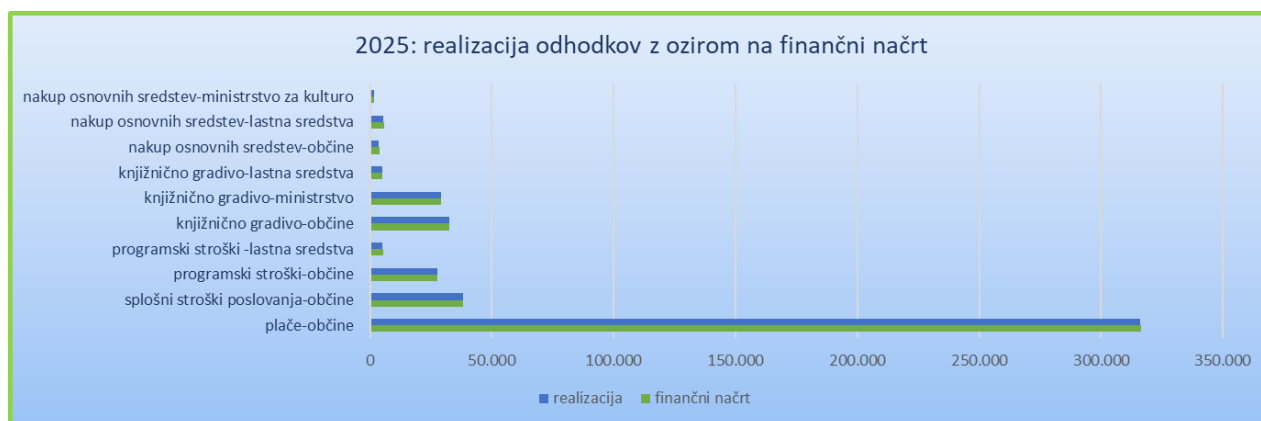
Glede na predviden in po sprejetju občinskih proračunov usklajen finančni načrt za leto 2025, ki je bil zaradi sprememb pri plačah dodatno usklajen z rebalansom, smo v skupnem znesku porabili za **0,4 %** manj sredstev od načrtovanih.

Pri polletnem pregledu prihodkov in odhodkov smo ugotavljali spremembe:

- Ministrstvo za kulturo nas je obvestilo, da prejmemo dodatna sredstva za nakup knjižničnega gradiva,
- na podlagi uspešne prijave na neposredni poziv smo z Ministrstva za kulturo prejeli sredstva za nakup računalnikov za knjižnico na Muti,
- na podlagi zaračunanih zamudnin, članarin in opominov smo zbrali več lastnih sredstev, ki jih lahko namenimo za nakup knjižničnega gradiva in nujne opreme za delovna mesta novo zaposlenih,
- Občina Muta je za nakup opreme namenila manj sredstev, ker je načrtovano opremo zagotovila iz drugih finančnih virov,
- Občina Vuzenica je načrtovano investicijo v pohištvono opremo knjižnice zagotovila neposredno iz proračuna občine.

Z ugotovljenimi dejstvi in posodobljenim načrtom finančnega poslovanja do konca leta 2025 smo seznanili člane sveta zavoda. Spremembe so zajete v spodnji tabeli, ki skupaj z grafikonom prikazuje realizacijo finančnega načrtovanja po posameznih postavkah:

	plače-občine	splošni stroški poslovanja-občine	programski stroški-občine	programski stroški - lastna sredstva	knjižnično gradivo-občine	knjižnično gradivo-ministrstvo	knjižnično gradivo-lastna sredstva	nakup osnovnih sredstev-občine	nakup osnovnih sredstev-lastna sredstva	nakup osnovnih sredstev iz javnih sredstev
Fina. načrt	316.499	38.370	27.530	5.500	32.500	29.305	5.000	3.870	6.000	1.595
realizacija	315.906	38.370	27.530	5.204	32.500	29.305	5.052	3.584	5.266	1.595
razlika	593			296			-52	286	734	

Obrazložitev:

Na postavki za plače so ostala neporabljena sredstva, ki jih nismo zahtevali od občin, ker izdajamo zahtevke sproti za dejansko izplačane plače. Do razlike prihaja zaradi spremembe plačnega sistema in vrednosti plačnih razredov. Med letom smo spremljali podatke in obveščali občine ustanoviteljice glede rebalansov na plačah.

Na postavki programski stroški, financirani iz lastnih sredstev, smo porabili 296 € manj od načrtovanih 5.500,00 € za izvajanje dejavnosti in prireditev.

Na postavki nakupa knjižničnega gradiva smo iz lastnih sredstev porabili 52 € več sredstev od načrtovanih 5.000. Prihodki za nastalo razliko so bili zagotovljeni.

Izjemno smo bili zadovoljni z obvestilom, da prejmemo dodatna sredstva od Ministrstva za kulturo, saj je razlika znašala 3.796 €, ki smo jih s pridom uporabili za nakup gradiva.

Na segmentu nakupa osnovnih sredstev smo realizirali večino, kar smo načrtovali v letnem načrtu in kupili še opremo, ki je bila nujna za ureditev delovnih mest za novo zaposlene strokovne delavce. Vsekakor smo kupili ključno opremo, ki je potrebna za nemoteno delovanje knjižnice in za katro ne bomo bremenili občin ustanoviteljic. Poraba je bila nekoliko nižja, saj smo pri načrtovanju stroške ocenili.

2.5 Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti

Knjižnica v izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti za leto 2025 izkazuje samo prihodke za izvajanje javne službe.

3 OSTALI RAČUNOVODSKI IZKAZI

3.1 Izkaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka

NAZIV KONTA		TEKOČE LETO 2025	PREDHODNO LETO 2024
I.	SKUPAJ PRIHODKI	460.214,31	398.672,35
1.	PRIHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	459.672,87	397.911,11
A.	Prihodki iz sredstev javnih financ	443.115,67	385.182,91
a.	Prejeta sredstva iz državnega proračuna	30.900,00	25.894,27
b.	Prejeta sredstva iz občinskega proračuna	411.502,35	359.288,64
c.	Prejeta sred. iz skladov socialnega zavarovanja		
d.	Prejeta sred. iz javnih skladov in agencij	713,32	
B.	Drugi prihodki za izvajanje dejavnosti javne službe	16.557,20	12.728,20
2.	PRIHODKI PD PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU	541,44	761,24
a.	Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu	148,64	85,60
b.	Prejete obresti	392,80	675,64
II.	SKUPAJ ODHODKI	473.353,82	393.762,59
1.	ODHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	473.353,82	393.762,59
A.	Plače in drugi izdatki zaposlenim	267.236,88	222.486,48
B.	Prispevki delodajalcev za socialno varnost	43.860,02	35.531,44
C.	Izdatki za in storitve za izvajanje javne službe	73.356,70	64.844,04
J.	Investicijski odhodki	88.900,22	70.900,63
	PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI		4.909,76
	PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	13.139,51	

Izkaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka služi spremljanju gibanja javnofinančnih prihodkov in odhodkov v skladu s 16. členom Pravilnika o razčlenjevanju prihodkov in odhodkov za določene uporabnike enotnega kontnega načrta.

Pri pripoznavanju prihodkov in odhodkov, ki se knjižijo evidenčno smo upoštevali računovodsko načelo denarnega toka-plačane realizacije. Prihodek in odhodek po načelu denarnega toka se pripozna, kadar je poslovni dogodek nastal in smo hkrati zanj prejeli denar.

Izkaz je sestavljen na podlagi prihodkov in odhodkov, evidentiranih v poslovnih knjigah ter vsebuje podatke o prihodkih in odhodkih obračunskega obdobja, ločeno za izvajanje javne službe in tržne dejavnosti.

Skupni prihodki po načelu denarnega toka so v letu 2025 znašali 460.214,31 €, skupni odhodki pa 473.353,82 €. Izkaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka za leto 2025 izkazuje presežek odhodkov nad prihodki v višini 13.139,51 €. Razlika nastaja zaradi višjih denarnih izdatkov v primerjavi s prejetimi prilivi, kar vključuje povečane poslovne stroške, časovno neuskkljenost prilivov in odlivov.

3.2 Izkaz računa finančnih terjatev in naložb

Knjižnica v letu 2025 ni imela finančnih terjatev in naložb.

3.3 Izkaz računa financiranja

V izkazu računa financiranja določenih uporabnikov je prikazano zmanjšanje denarnih sredstev v znesku **13.139,51 €**, ki je izračunano med prihodki in odhodki po načelu denarnega toka.

POVZETEK s poudarkom na doseženih ciljih in rezultatih

S tem poročilom predstavljamo naše delo, dosežke in pogoje v katerih opravljamo knjižnično javno službo. Ustanoviteljem, ki v veliki meri odločajo o našem delu, predvsem po upravni in finančni plati, pa s poročilom posredujemo podatke in informacije, potrebne za vrednotenje naše uspešnosti in načrtovanje zagotavljanja delovanja knjižnične dejavnosti v prihodnosti.

Na kratko:

V letu 2025 smo kupili skupno 2.350 enot knjižničnega gradiva in v dar prejeli 410 enot. V letu 2024 smo kupili 2.244 enot knjižničnega gradiva, v dar smo prejeli 356 enot.

Nakup knjižničnega gradiva se je v letu 2025 v primerjavi z nakupom v prejšnjem letu povečal za 5 %, prav tako so se povečala sredstva za nakup gradiva.

V letu 2025 je bila povprečna cena kupljenega konvencionalnega gradiva (brez elektronskih zvočnih in e-knjig) znašala 27,37 € in je bila za 1,2 % nižja kot v letu 2024, zato pa je bila v 2024 za 7,4 % višja kot leto prej; znašala je 27,7 €, v letu 2023 pa 25,8 €.

Nakup konvencionalnega gradiva v letu 2025 znaša 151 enot gradiva na 1000 prebivalcev, celoten prirast gradiva pa znaša 178 enot gradiva na 1000 preb. in je za 6,6 % višji kot v letu 2024. **V letu 2024 (kot tudi v letih 2013-2022)** nismo dosegli priporočenega prirasta konvencionalnega knjižničnega gradiva kot je zapisano v Strokovnih priporočilih in standardih za splošne knjižnice, ki veljajo od marca 2018: priporočen minimalni prirast 250 enot knjig in brošur plus periodika. Je pa dosežen prirast **v skladu z določbami 8. člena Pravilnika o izvajanju knjižnične javne službe:** najmanj 150 enot na 1.000 potencialnih

uporabnikov aktualnega monografskega knjižničnega gradiva na fizičnih nosilcih in najmanj 50 naslovov tekočih serijskih publikacij.

Tudi vsebinsko prirast novih knjig nekoliko odstopa od priporočenih standardov, **ker knjižnica bolj upošteva specifikke okolja, sploh v manjših krajevnih knjižnicah.**

Pridobili smo raznoliko zbirko, številčno 2.017 naslovov, ki so v mreži knjižnic razpršeni, kar za uporabnike ni ugodno, vendar to popravljamo **z učinkovito brezplačno medoddelčno izposojjo.**

Tudi v letu 2025 je knjižnica zagotavljala dostop do elektronskih knjig v slovenskem jeziku na portalu COBISS Ela. Ob koncu leta smo članom zagotavljali dobrih **2.434 naslovov** elektronskih knjig od številnih večjih in manjših slovenskih založnikov, med njimi tudi Mladinske knjige.

V letu 2024 smo svojim uporabnikom četrto leto zapored nudili elektronsko dostopne zvočne knjige na portalu **Audibook**: 509 naslovov.

Tretje leto zapored omogoča knjižnica članom brezplačno izposojjo filmov **iz Baze slovenskih filmov.** Izposoja je spletna. Član uporabi svojo člansko izkaznico in geslo za uporabo knjižničnih storitev.

Elektronsko gradivo je zaradi splošne dostopnosti lahko zelo učinkovita dopolnitev ponudbe knjižničnega gradiva, **vendar je uporaba elektronskega gradiva še vedno relativno nizka in je v letu 2025 v primerjavi s preteklim letom celo upadla.** Na tem področju je ključna intenzivnejša promocija uporabe, ki pa je manj učinkovita, dokler se večina uporabnikov še vedno pogosto srečuje s tehničnimi težavami pri uporabi spletnih virov.

V programu dela knjižnice za leto 2025 je bilo načrtovano, da bo knjižnica odprta **po enakem odpiralnem času kot smo ga vzpostavili 1. 9. 2024**, torej 110 ur tedensko ter, da se bo počitniški odpiralni čas v juliju in avgustu povečal za skupno 7 ur na 58 ur tedensko.

Pri načrtovanju se je kot vedno upoštevala možnost, da se odpiralni čas lahko spremeni zaradi nepredvidenih okoliščin, do česar pa v letu 2025 ni prišlo. Knjižnica je bila v letu 2025 skupno odprta **5026 ur.**

Obisk knjižnice z namenom izposoje (tudi vračilo gradiva, podaljšanje roka izposoje, uporabe gradiva v čitalnici) se je v primerjavi z letom 2024 **povečal za 4,6 %**. Ko upoštevamo vse obiske knjižnice (tudi evidentiran obisk prireditelj) se je **obisk povečal za 5,4 %**. Obisk se je povečal v vseh oddelkih, razen na Kapli. Izboljšal se je tudi obisk knjižnice kot prostora za druženje, zadrževanje in uporabo čitalnic.

V letu 2025 smo izposodili za **2,7 % več gradiva kot v preteklem letu.** Izposoja zajema vso gradivo v fizični obliki, ki smo ga izposodili v knjižnici in na dom. Večletna primerjava izkazuje kljub vmesnim umiritvam vztrajno rast izposoje gradiv. Tudi pri izposoji gradiva ugotavljamo rast po vseh oddelkih, razen v Radljah in v Podvelki.

Uporaba spletnih virov je v našem okolju še relativno nizka. V letu 2025 se je izposoja vseh vrst e-gradiva zmanjšala kljub promociji, ki pa še vedno ni dovolj učinkovita. Uporabniki poročajo o slabih izkušnjah, ki so v glavnem povezane s tehničnimi platmi dostopa in uporabe e-gradiv na elektronskih napravah.

Medknjižnična izposoja, s katero omilimo pomanjkanje strokovnih gradiv, se je v letu 2025 zmanjšala, povečala pa se je izposoja naših gradiv v druge slovenske knjižnice.

Število aktivnih članov knjižnice, ki v letu obiščejo knjižnico vsaj enkrat tako, da njihov obisk evidentiramo v sistemu, je bilo v letu 2025 **2.918 in se je v primerjavi s prejšnjim letom**

povečalo za 5,5 %. Za 43,7 % se je povečal vpis novih članov. Knjižnico je vsaj enkrat v letu obiskalo 18,8 % prebivalcev, pri čemer smo še daleč od priporočenega članstva 40 % prebivalstva. Priporočeno včlanjenost 60 % otrok in mladih do 15. leta starosti smo tudi v letu 2025 presegli z 63,8 % včlanjenostjo.

Pri obravnavi posameznih kategorij aktivnih članov ugotavljamo, da je vidneje porasla aktivnost zaposlenih in upokoencev, nekoliko manj aktivnost predšolskih otrok, osnovnošolcev in dijakov, aktivnost študentov ter nezaposlenih pa je ostala na enaki ravni.

Podatke o članih spremljamo in primerjamo tudi z demografskimi trendi v naših okoljih, vendar pri tem še vedno upoštevamo, da je dejanskih uporabnikov knjižnice, ki nimajo svoje članske izkaznice, med odraslimi precej več, kot to izkazujejo knjižnične statistike.

V letu 2025 smo imeli v naših knjižnicah skupno 338 prireditev, od tega 234 prireditev za otroke ter 104 za odrasle in je v primerjavi z letom 2024 **število prireditev in dejavnosti ostalo domala enako**. Skupno je v letu 2025 prireditve obiskalo 7.439 otrok, mladine in odraslih, **kar je 11,3 % več kot v letu 2024**.

Pri izvedbi dejavnosti smo ohranjali ali vzpostavili sodelovanje z zunanjimi inštitucijami, društvi in posamezniki. Povabili smo kar nekaj gostov, ki so zanimivi za širšo javnost. Uspešno smo realizirali program za osnovnošolce in za obisk pravljličnih ur motivirali več skupin iz vrtcev na našem celotnem območju. Uvedli smo načrtovane nove dejavnosti.

Več kot polovica prireditev je bila izvedenih v osrednji knjižnici: 202, v krajevnih knjižnicah pa 136. Dejavnosti kot so bralna značka za odrasle, Počitalci, Mini bralec in pravljlični devžeji, se izvajajo v vseh enotah knjižnice.

Za izvedbo vseh prireditev smo v letu 2025 porabili 9.335 €, v letu 2024 pa 9.881 €. Stroški vključujejo tudi stroške promocije knjižnične dejavnosti.

Vse dejavnosti so načrtovale, izvedle in organizirale redno zaposlene delavke, razen 55 ur, ki so jih izvedli prostovoljci.

Kadri: poleg direktorja in 0,8 računovodsko-administrativnega delavca je zaposlenih 7 strokovnih delavk. Novo knjižničarko smo zaposlili 1. junija 2025.

V letu 2025 so vse občine soglašale z načrtom izpolnitve pogojev za izvajanje knjižnične javne službe, ki predvideva postopno zaposlitev knjižničnih delavcev in leta 2027 izpolnitev kadrovskega načrta: 1 direktor, 1 računovodski delavec in 9 strokovnih delavcev. Konec leta 2024 je bil sprejet tudi nov Pravilnik o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest s kadrovskim načrtom, ki vključuje vse spremembe na področju zaposlovanja v javnem sektorju.

Kadrovska zasedba strokovnih delavcev je 77,8 %, zato je razumljivo, da ne moremo izvajati več strokovnih del, med katera spadajo intenzivnejši prispevki stroki, primerno izvajanje domoznanske dejavnosti, bolj načrten in učinkovit razvoj ter izvajanje dejavnosti za spodbujanje branja in aktivno uporabo knjižničnih storitev ter optimalnejša odprtost knjižnic v mreži.

Strokovno bibliotekarsko delo je tudi v letu 2025 potekalo v okviru potreb in možnosti, ki so podane s številom in strukturo zaposlenih strokovnih delavcev. Novo zaposlena knjižničarka se je intenzivno uvajala v delo. Sodelavka, novo zaposlena v letu 2024, je v roku opravila strokovni izpit. Vse strokovne delavke so se udeležile več usposabljanj in

izobraževanj v stroki, ki so potekala v živo ali na daljavo. V novembru 2025 smo v OK Radlje organizirali med koroškimi knjižnicami dogovorjene Koroške dobre prakse. Bibliotekarki iz naše knjižnice sta predstavili čajanke s knjigo, ki jih že vrsto let uspešno izvajamo v sodelovanju z OŠ Muta.

Prostori knjižnic so povsod na našem območju ustrezni. V letu 2025 smo v sodelovanju z občino v KK Ribnica na Pohorju povečali površino knjižnice za dodatnih 15 m². Občina Vuzenica je investirala v dodatne knjižne police v KK Vuzenica in Občina Muta je posodobila razsvetljavo v KK Muta, namestila projektor in platno ter dodatne stole za obiskovalce.

Oprema knjižnic v vseh naših enotah ustreza izvajanju dejavnosti. Sproti se preverjajo potrebe in načrtujejo izboljšave ter racionalno posodabljanje opreme.

Posodobitev opreme: v letu 2025 smo za delovna mesta zaposlenih kupili prenosni računalnik, osebni računalnik in tri monitorje ter 4 pisarniške stole in tri pisalne mize. V KK Podvelka smo kupili tri stenske regale za knjige. V KK Muta smo kupili dva prenosna računalnika za uporabnike in v KK Ribnica na Pohorju 20 otroških stolov.

Nakup opreme je bil financiran z namenskimi sredstvi občin Muta, Podvelka in Ribnica na Pohorju, s sredstvi, pridobljenimi na podlagi uspešne prijave na javni poziv iz Ministrstva za kulturo ter z lastnimi sredstvi v skupni vrednosti: 11.121 €.

Rezultat finančnega poslovanja: rezultat poslovanja tekočega leta je **presežek prihodkov nad odhodki v višini 916,15 €** in je izkazan kot nerazporejen presežek tekočega leta. Za delovanje knjižnice smo v letu 2025 prejeli (sredstva občin ustanoviteljic + ministrstva + lastni prihodki) **398.632 €**, za nakup knjižničnega gradiva **66.857 €** in za nakup osnovnih sredstev **11.121 €**. Največji del prihodkov je knjižnica namenila za stroške dela: **321.261,90 €**.

Finančni rezultat glede na finančni načrt za leto 2025: glede na predviden in usklajen finančni načrt za leto 2025 smo porabili manj sredstev od načrtovanih na postavki plače in nakup osnovnih sredstev ter več sredstev od načrtovanih na postavki nakup knjižničnega gradiva – razlika je financirana iz lastnih prihodkov knjižnice. Razhajanja, ki so majhna, so posledica načrtovanja na podlagi ocene stroškov, ki se do realizacije še spremeni in previdnega načrtovanja z upoštevanjem tveganj zaradi nepredvidljivih dogodkov.

Ocena poslovanja na podlagi ocene delovanja notranjih kontrol, notranje revizije in nadzora zunanjih organov in inštitucij: ocenjujemo, da vzpostavljene notranje kontrole na vseh področjih dela in poslovanja dobro delujejo.

Drugih pregledov ali nadzorov s strani zunanjih inštitucij (inšpekcijske službe, nadzorni odbori občin, revizije) v letu 2025 ni bilo.

SPLOŠNA OCENA POSLOVANJA z vidika zagotavljanja pogojev za izvajanje dejavnosti s strani občin ustanoviteljic: Knjižnica Radlje ob Dravi z enotami v Vuzenici, Muti, Podvelki, Ribnici na Pohorju ter z izposojevališčem na Kapli je v letu 2025 v okviru danih možnosti in sredstev zelo dobro izvedla načrtan program dela. **Vse občine ustanoviteljice so prispevale svoje pogodbene deleže za nemoteno poslovanje knjižnice.**

Če povzamemo vse obravnavane parametre: obisk knjižnice, izposoja gradiva, število novo vpisanih članov, gibanje števila aktivnih članov ter dejavnosti in prireditve ugotovimo, da se

je interes za obisk in uporabo knjižnice zmerno povečal. Nekateri kazalniki so se v primerjavi s preteklim letom občutno dvignili. Pri večini kazalnikov podajamo zaradi boljšega pregleda in ugotavljanja trenda večletne prikaze.

Ob rednih nalogah za zagotavljanje knjižnične dejavnosti kot javne službe smo bili v letu 2025 postavljeni še pred določene izjemne izzive in naloge, **po katerih bomo leto 2025 ločili od drugih. Posebej smo ponosni, da:**

- smo lahko zaposlili dodatno strokovno delavko, knjižničarko, ki se je odlično vklopila v delo in kolektiv,
- smo učinkovito prilagodili obstoječe aktivnosti za posamezne ciljne skupine uporabnikov za približevanje knjižnične ponudbe ter vpeljali nekatere nove,
- smo k sodelovanju pri izvajanju dejavnosti uspeli povabiti nove inštitucije in ustanove, s katerimi smo popestrili in nadgradili dejavnosti za različne, tudi ranljive skupine uporabnikov,
- smo posodobili promocijo dejavnosti in povečali učinkovitost obveščanja po različnih kanalih.

Številne nove izkušnje, znanja in vedenja preteklega leta bomo upoštevali pri nadaljnjih prilagajanjih knjižnične ponudbe in jih uporabili pri načrtovanju sprememb knjižničnih storitev. Osnovna knjižnična dejavnost, ki je usmerjena v spodbujanje branja, pridobivanje znanja in v razvoj raznovrstnih pismenosti, bo za učinkovito realizacijo v prihodnjih letih morala vključiti nove pristope in načine dela z uporabniki. Poleg zagotavljanja ustreznih kadrovske, prostorske, tehnične in vsebinske pogojev, bo za učinkovito in uspešno uresničevanje nalog knjižnice kot javne službe potrebno zagotoviti ustrežnejšo podporo na področju informacijsko – komunikacijskih znanj, veščin ter opreme.

PRIPRAVILI:

Slavica POTNIK, direktorica
Danica LADINEK, računovodja